

SOVIETŲ MINISTRAI – NAUJI KAPITALISTAI

Antanas Butkus

Sovietų aviacijos ministras Apolinas Systovas buvo didžiausio pasaulyje lėktuvų fabriko valdytojas. Kadangi tai buvo valdžios pramonė, Systovas Paryžiaus aviacijos parodoje buvo daugiau suinteresuotas parodyti pasauliui sovietų atsiekimus ir jų triumfą, negu kad priiminėti užsakymus.

Praėjusiam birželyje reikalai pasikeitė. Systovas ruošėsi ryžtingam žingsniui. Suprasdamas, kad sovietų imperijos žlugimas yra neišvengiamas, Systovas pradėjo planuoti kaip paversti jo ministeriją į privačią korporaciją. Kai jis atvyko į Paryžiaus birželio aviacijos parodą, jis jau turėjo daugelį kontaktų su užsienio aviacijos ekspertais. Systovas nupasakojo anglams savo ministerijos gamybinį potencialą ir pasiūlė, kad Britanijos lėktuvų gamyklos drauge su rusais sukurtų ir gamintų naujo tipo lėktuvus. Systovas yra vienas iš daugelio sovietų ministrų, kurie uoliai dirba kad tūkstančiai jų kontroliuojamų valstybinių fabričių būtų paversti į privačias korporacijas.

Tiems buvusiems rusų ministrams privatizacija yra

milžiniška užduotis ir laikas dirba jų nenaudai. Rusijos ekonomika tose respublikose, kur ministrai dirbo, kasdien vis labiau blogėja. Ekonominis aktyvumas sumažėjo 40% lyginant su praėjusiais metais. Infliacija gali padidėti 700% vien dėl labai didelio Rusijos deficito, siekiančio 25% ir jis nerodo jokių žymių, kad sumažėtų. Gynybos biudžetas siekia 30-40% visų valdžios išlaidų.

Tarptautinio masto ekspertas D.C. Roche sako, kad deficito sumažinimui yra du keliai: paleisti kariuomenę ar atsisakyti subsidijų.

Didelis kariuomenės paleidimas gali labai supykinti karius ir iššaukti karinį perversmą. Vietoje kariuomenės paleidimo rusai pasirinko didelių valstybės įmonių privatizaciją ir beatodairinę rublio gamybą, kas kelia dar didesnę ekonominę sąmyšį.

Kad buvę ministrai turi pereiti į privatizaciją greitai ir efektyviai yra savaime aišku, tačiau kaip tai padaryti – labai didelis klausimas. Jau yra biržos ir šimtai prisisteigusių bankų, bet dar labai silpna sąskaityba, ekonominė vadovybė, prekių

(Nukelta į 2 psl.)

Vasario 16-tąją švenčiant mūsų mintys lekia į Kernavę, Trakus, Vilnių ir Kauną – buvusias Lietuvos sostines. Lekia ir į daugelio iš mūsų laimingą vaikystę, kada savo tėvynėj būvome laisvi.

Nuotraukoje jaunuolis Gelvės (Trakų) ežero pakrantėje, prasikines ledą bando meškeriotojo laimę... Algimanto Žižiono nuotr.

JAV-IŲ LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PAREIGŪNAI WASHINGTONE

Algirdas Gečys

Pereitų metų pabaigoje pareigas perėmusi naujoji JAV LB Krašto valdyba, su būstine Philadelphijoje, šalia vykdymo su lietuviškosios išeivijos stiprinimu susijusių uždavinių, ryžosi ir toliau talkinti nepriklausomam gyvenimui beprisikeičiančiai Lietuvai. Tikslu patirti apie JAV-ių teikiamą bei planuojamą teikti paramą Lietuvai, užmegzti asmenines pažintis, o taip pat pasiaiškinti JAV-ių užimtos politinės linijos klausimais, š.m. sausio 17 ir 18 dienomis JAV LB pareigūnai lankėsi Washingtone.

Pirmą dieną buvo aplankyta Demokratų partijos centro komiteto, Valstybės departamento, U.S. Agency

for International Development, U.S. Information Agency ir Baltųjų Rūmų įstaigos.

Antrąją dieną Lietuvos ambasadoje pasimatyta su amb. St. Lozoraičiu ir aptarti bendradarbiavimo bei veiklos derinimo klausimai. JAV LB delegacijos sudėtyje buvo Krašto valdybos pirm. Vyt. Maciūnas, Visuom. rkl. tarybos pirm. Alg. Gečys, vicepirmininkai Rimantas Stirbys, dr. Vitolis Vengris ir LB įstaigos Washingtone direktorė Asta Banionytė.

DEMOKRATŲ PARTIJOS
CENTRO KOMITETE

Demokratų partijos centro komitete susitikta su direktore balsuotojų grupuo-

čių klausimams Melinda Yee. Pokalbio metu LB atstovai reiškė rūpestį dėl JAV-se stiprėjančių nuotaukų dėl paramos užsienio kraštams teikimo. Siūlymai paramą mažinti pakenks Baltijos valstybėms, kurių gaunama parama yra minimali.

Demokratų partijos vado vybė yra prašoma įtaigoti savo atstovus Kongrese, kad dabartinių Rytų Europai kritišku laiku teikiama parama nebūt mažinama. Šiuo ir kitais Amerikos lietuviams rūpimais klausimais JAV-ių LB norėtų liūdyti prieš prezidentinius rinkimus partijos pravedamuose apklausinėjimuose partinės platformos reikalu.

(Nukelta į 8 psl.)

JAV LB Krašto valdybos atstovai po posėdžio Lietuvos ambasadoje Washingtone. Iš k. Krašto valdybos pirm. V. Maciūnas, visuom. reikalų. tarybos pirm. Alg. Gečys, ambasadorius St. Lozoraitis, vicepirm. R. Stirbys, vicepirm. dr. V. Vengris.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• VASARIO 7 D. VILNIUJE, ATVYKUS JAV VICEPREZIDENTUI DAN QUAYLE IR PONIAI, buvo Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės demonstracijos dalyvaujant 10,000 žmonių miniai. Aukščiausius svečius aerodrome sutiko parlamento ir vyriausybės atstovai – Kuzmickas ir Saudargas, o taip pat ir mūsų ambasadorius Washington Stasys Lozoraitis. Iškilmės prie TV bokšto ir nepriklausomybės aikštėje, Vytauto Landsbergio kalba ir viceprezidento Quayle ilgas atsakymas į tą kalbą buvo daug kartų pertraukti valiavimais ir plojimais. Visų nuotaika, kaip vėliau mums pasisekė susijungti su Vilniumi, buvo briliantinė.

• PAGAL VASARIO 2-OS DIENOS SUSITARIMĄ, PASIEKTA PO 15 VALANDŲ POSĖDŽIO TARP RUSIJOS IR LIETUVOS DELEGACIJŲ, buvo sutarta, kad svetima kariuomenė iš Lietuvos turi būti išvesta ir išvedimas turi prasidėti dar vasario mėnesį. Tik išvedimo terminai nebuvo sutarti. Lietuviai reikalavo mėnesinių išvedimo terminų, o rusai metinių. Dabar pranešta, kad vasario 10 d. prasidės nauji pasitarimai, greičiausia žemesnio rango komisijai.

• LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJI TARYBA NUTARĖ, kad KGB tarnyboje dirbę nuo 1940 m. birželio 15 iki 1991 metų, penkerius metus negali užimti Lietuvoje jokių atsakingų vadovavimo pareigų. Anot V. Landsbergio, tai ne koks kerštas, o noras, kad palengva įsisamonintų ilgai Lietuvai daryta žala.

• PO ILGO DŽIAUGSMO, KADA ANGLIJA ATIDAVĖ prieš antrąjį pasaulinį karą Lietuvos padėto aukso vertę, ir mes, suklaidinti buvom paminėję 160 milijonų dolerių. Pasirodo, kad toji suma, ir tai ne visiškai teisinga, yra Latvijai, Estijai ir Lietuvai drauge. Lietuva gauna 32.2, Estija 54.4 ir Latvija 74 milijonus dolerių.

• IGNALINOS ATOMINĖJ JĖGAINĖJ vienas darbininkas ar pašalietis, sausio pabaigoj bandė sugadinti reaktorių. Laiku pastebėjus buvo išvengta avarijos. Pasikesintojas sumintas ir tardomas.

Bendrai, jėgainė reikalinga greito remonto ir jam ruošiamasi. Švedijos specialistai ją gerai tikrino ir surado 20 silpnų vietų, kurias reikia būtinai pataisyti. Bet, švedai dažnai ir pakartoja, kad Ignalinos jėgainę reikia uždaryti, nes ji pastatyta labai nesaugiu projektu.

• MIN. PIRM. GEDIMINO VAGNORIAUS IR RUSIJOS VICEPREZIDENTO derybos dėl alyvos pristatymo į Mažeikius, šiaip taip pasibaigė susitarimu, kad kasdien perdirbimui bus pristatyta po 19,000 tonų. Už alyvą kol kas dar bus mokama rubliais, bet latviai ir estai jau yra nusileidę mokėti tvirta valiuta. Taigi ir Lietuvai greit reikės eiti latvių ir estų keliu. Kalbos, kad į derybas reikia eiti tik iš anksto susitarus, telieka tik kalbomis.

• ŠALČININKŲ IR VILNIJOS LENKAI vėl reikalauja, kad Aukščiausioji Taryba, praėjus šešiams mėnesiams, jų rajonuose vėl leistų laisvus savivaldybių rinkimus. O Aukščiausioji Taryba nori visą reikalą iš naujo peržiūrėti ir tik tada padaryti nutarimą.

• LIETUVOS BIUDŽETAS JAU KURIS LAIKAS pagreitin tai svarstomas, bet dar nepriimtas. Manoma, kad tik po Vasario 16-tosios švenčių bus atiduotas balsavimui.

• VYTAUTAS LANDSBERGIS, A.T. pirmininkas, būdamas Šveicarijoje ir dalyvavęs įžymiųjų ekonomistų svarstybėse, tyrinėjo sąlygas, kaip iš Tarptautinio Fondo gauti 200 milijonų dolerių paskolą Lietuvos lito sustiprinimui.

• HELSINKYJE VYKUSIOJE KONFERENCIJOJE, kurioje buvo svarstoma galimybės sulaukyti Baltijos jūros teršimą, prieita išvados, kad jei prie tos jūros prieinantieji kraštai laikytųsi ankstesnių nutarimų, padėtis gerėtų. o dabar, be drastiškų priemonių, Baltijos jūra vargu ar bus išgelbėta.

• LIETUVOJE vyko politinių kalinių antrasis suvažiavimas. Pirmajam suvažiavime dalyvavo tik apie 300 politinių kalinių, o antrajame, kada politiniai kaliniai Lietuvos valdyme nori aktyviau dalyvauti, jau dalyvavo 1520 atstovų. Jie pasiryžo Lietuvoje vykstančius įvykius aktyviau sekti ir jų būsimą žalą tuoj nurodyti.

Suvažiavime kalbos daugiausia sukosi apie svetimos kariuomenės iš Lietuvos pagreintą išvedimą, Vilnijos krašto atlietuvinimą ir tautinės vienybės stiprinimą.

• LIETUVOS KARIUOMENĖS APRENGIMAS IR APGINKLAVIMAS, sperendžiant iš laikraštinių pastabų, turi trūkumų. Pasitaikė net priekaištų, kad iš kitų respublikų atvažiuavę spekuliantai gali Lietuvoje nusipirkti ginklų ir juos nuvežę į Kaukazo respublikas pardavinėti besipešančioms grupėms. Bet tie priekaištai be jokio pagrindo. Jie sumaišyti su Lietuvoje esančiais svetimo krašto kareiviais, kurie tokia ginklų spekuliacija verčiasi.

• MIN. PIRMININKAS G. VAGNORIUS viešai apkaltino, kad Lietuvos bankas nedirba pagal išleistus įstatymus ir potvarkius ir tuo kenkia vyriausybės darbui. Net pagrasino, kad jei nepasitaisys, reikės banko vadovybę pakeisti.

• LIETUVOS PINIGŲ RINKOJE JAV doleris vėl atgauna turėtą vertę. Dolerio vertė kas savaitę didėja ir savaitės pabaigoje už dolerį mokėjo 125 rublius.

Pianistai Sonata Deveikytė ir jos vyras Rokas Zubovas apdovanojami gėlėmis po šių pianistų sėkmingo pasirodymo Balzeko liet. kultūros muziejuje sausio 26 d. Ed. Sulaičio nuotr.

SOVIETŲ MINISTRAI – NAUJI KAPITALISTAI

(Atkelta iš 1 psl.)

paskirstymas ir jų reguliavimo sistema. Mažai rusų įmonių gali nebrangiai gaminti prekes ir nedaug jų gali konkuruoti laisvoje rinkoje. To atsiekti reikia atleisti iš darbo labai daug žmonių, o tai politiškai nesaugu.

Kita bėda – visiškai neaišku kam kas priklauso. Ekonominės sąlygos yra tokios neaiškios, kad amerikiečiai ekspertai jas lygina su "Amerikos laukiniais Vakarais".

Daugumas vyrų, kurie vadovavo sovietų ministerijoms yra 50-60 metų amžiaus ir jie turi persiorientuoti iš pastovios komandinės ekonomijos (Centrinė vyriausybė padarydavo užsakymus, ir dėl to nebuvo jokios konkurencijos ar kompeticijos dėl kainų) į rizikos pilną privačios rinkos ekonomiką, naujieji kapitalistai turi išmokyti gaminti naujus produktus ir įsigyti naujas specialybes (konkuruoti, kovoti už klientus ir sutelkti dideles sumas kapitalo.) Nėra net ir laisvos rinkos pilnų struktūrinių atributų, tad privatizacija nėra lengvas uždavinys. Anglijai prireikė 7 metų parduoti 43 valstybines kompanijas.

Rytų Europoje privatizacija buvo dar skausmingesnė. Užsienio biznierių atsargiai ryžtasi investuoti į nepelningas kompanijas, ypatingai dar ir dėl to, kad jos veikia neuztikrintam klimato. Vakarų biznierių bijo, kad politiniai neramumai Rusijoje gali persimesti į kaimynines respublikas.

Nors Rusija turi panašias problemas kaip ir Rytų Europa, jos kelias į privatizaciją yra skirtingas. Rusijoje neuždrausta buvusioms sovietų vyriausybės pareigūnams privatizuoti valstybines įmones. Gi Rytų Europoje uždrausta buvusiems komunistams dominuoti privačiam sektoriuje, kur privatizacija yra vieša, o Rusijoje ji yra uždara.

Iš 60-70 pilnų ministrų sovietuose 25% yra įsijungę į privatizavimą jų kontroliuojamų monopolinių konglomeratų - karinio - industrinio komplekso. Tie ministrai yra labiausiai aktyvūs privatizacijoje.

Nors Sovietų sąjungą pakeitė vienuolika nepriklausomų respublikų, sudarančių Sandraugą, Systovas ir daugelis kitų buvusių sovietų ministrų turės seną galią tose respublikose dėl sekančių priežasčių: a) greičiausiai jie yra vieninteliai, kurie sugeba vadovauti didžiuliams konglomeratams, b) jie turi plačius kontaktus biznio pasaulyje ir c) noras išlaikyti tuos ministrus reformuotojų pusėje, kad jie nepersimestų į opoziciją. Nėra kitų žmonių, bet tie patys žmonės, sako Systovas.

Systovas pripažįsta, kad dabartinės politinės – ekonominės suirutės neigiamai atsiliepė į jo privatizacijos planus, nors du jo buvusios ministerijos žinioje esantieji fabrikai jau perėjo darbininkų nuosavybėn. Systovas pasiuntė Rusijos vyriausybei savo raštišką privatiza-

cijos planą. Jis skundžiasi, kad atsakymo dar negauna, nes respublikų ministrai nuolat keičiasi, o privatizacija neišvengiama.

Jokia sovietų pramonė taip gerai neišsilaiko, kad galėtų konkuruoti laisvoje rinkoje, kaip lėktuvų gamyklos. Rusai gali pagaminti palyginamai nebrangius lėktuvus, nes jie turi, palyginamai, pigią darbo jėgą ir dideles žaliavų atsargas. Jie gali pagaminti tokio tipo lėktuvus už pusę kainos, negu kad jie pagaminami Vakaruose. Bet civilinė aviacija je rusai yra atsilikę nuo Vakarų.

Pagal Rusijos privatizacijos įstatymą, darbininkai galės pirkti akcijas su 30% nuolaida. Šalia to, Rusijos piliečiai gaus pinigų akcijoms pirkti kitose įmonėse. Kokia pinigų suma jiems bus duodama dar nenustatyta. Rusijos prezidentas Jelcinas yra pareiškęs, kad vyriausybės nuosavybėje liks nedaugiau kaip 5% visų Rusijos kompanijų.

Žymus politologas – ekonomistas prof Aleksandras Štomas "Akyračiuose" rašo, kad Lietuvos įstatymų leidėjai pilni baimės, nes nenori, kad Lietuva pakeistų vieną priklausomybę (nuo Rusijos) kita priklausomybe (nuo Vakarų). "Kuo gi kitu, jeigu ne ta baimė", klausia A.G. Tai galima paaiškinti "Lietuvos Respublikos užsienio investicijoms draudžiamų ir ribojamų veiklos sričių įstatymu". Užsieniečiams leidžiama įdėti savo kapitalą į naujai steigiamas įmones, bet nedaugiau kaip 49% bendros vertės. Tokiu būdu jiems neleidžiama to kapitalo valdyti ar kontroliuoti.

A.S. sako, kad tik tai atskyrus valstybę nuo visuomenės bei ekonomikos ir pastarąją pilnutinai privatizavus, galima sukurti Lietuvoje pilnavertę civilinę visuomenę, kuri, kaip įrodė civilizauto pasaulio praktika, yra stipriausias sveiko valstybingumo ir racionaliai pamatuoto, o todėl ir nesugriaujamai tvirto patriotizmo pagrindas.

55 SVARŲ MAISTO

SIUNTINYS yra pats mėgiamiausias Lietuvoje: dešros, sūris,

aliejus, kruopos, kava, cukrus ir kiti produktai, \$85.

22 SVARAI vien tik mėsos gaminių \$85.

TRANSPAK,
2638 W. 69TH ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIONAS
DIRVA (USPS 157580)Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.
Prenumerata metams \$30.00, pusel metų \$17.00 • Atskiuro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

AMERIKOS LEITENANTAS ŽUVĘS UŽ LIETUVĄ

Antanas Dundzila

Nedaug yra JAV karių, žuvusių už Lietuvos laisvę. Lietuva jų toli nuo Amerikos, yra maža, Amerikai nereikšminga. Tačiau vieno tokio žuvusio kario mirties metinės kaip tik šiomis dienomis minėsime. Kas apie jį žino, minės jį pagarbiai, su apčiuopiamu padėkos jausmu. Jį minėsime Washingtono apylinkėje esančiose Arlingtono karių kapinėse. Norime, kad ir DIRVOS skaitytojai šį karį prisimintų, gal pirmu kartu apie jį patirtų, jį bent savo mintyse ar maldoje paminėtų. Sunkiose Lietuvos valstybės atkūrimo dienose 1920 m. bolševikų kulka jį Kauno pašlaitėje pakirto.

Žinome, kad JAV Armijos leitenantas Samuel J. Harris savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę 1919-IX-6 d., kad amerikiečių brigadoje tarnavo. Žinome, kad plk. lt. Petro Kubiliūno vadovybėje, kartu su kitais, jis 1920-II-23 išvyko vaduoti bolševikų paimtą Aleksoto aerodromą. Kairėje Nemuno pusėje, kopiantį Linksma dvario kalną, jis buvo kulkos sužeistas ir sekančią dieną, II-24, mirė. Taigi, šiemet sukanka 72 metai...

1920-II-27 jo palaikai buvo išvežti iš Kauno ir, jau Amerikoje, palaidoti Arlingtono kapinėse. Amerikos lietuvių rūpesčiu 1922 m. čia jam buvo pastatytas paminklas ir, dalyvaujant žuvusio motinai, iškilmingai atidengtas.

Lt. Harris gimė 1896-XII-24 d. mažame Shippensburg, PA miestelyje. Lietuvos Valstybės jam skirtas ordinas buvo įteiktas jo motinai, kuri prašė Lietuvos Pasiuntinybę Washingtono padovanoti jai Lietuvos vėliavą, kurią ji norėjo iškabinti laukti prie savo namų. Jos prašymas buvo išpildytas. Lietuvos Pasiuntinio Dr. St. Bačkio Washingtono rezidavimo laikais, Lietuvos Pasiuntinybė Vainikų

dieną kasmet atveždavo gėlių prie kapo.

Kadangi Arlingtono kapinės yra viena iš turistų labiausiai lankomų įžymybių (Nežinomojo kareivio, prez. J.F. Kennedy kapai ir kt.), tai atsilankiusiems lietuviams būtų reikšminga paryti ir prie Lt. Harris kapo paminklo. Jo kapo vieta lengvai randama į pietryčius nuo Nežinomojo kareivio kapo šiomis koordinatėmis: Grave 4420, Section 3, Grant Drive. Paminkle yra iškaltas įrašas: "Erected by the Lithuanians and Sons and Daughters of Lithuanians in America and dedicated in Loving Memory of Lieutenant Samuel J. HARRIS who died fighting for the freedom of Lithuania".

Paminklo priešakyje yra Amerikos aras, o kitoje pusėje – Lietuvos vytis. Pats paminklas yra didokas, balto akmens, šiuo metu jau šiek tiek supilkėjęs. Paminklo viršuje – skoninga ažuolo lapų juostelė.

Lankant atskirus kapus, Arlingtono kapinių administracija išduoda planėlį su pažymėta kapo vieta ir net leidimą į kapines įvažiuoti su automoliu. (Šiaip gi lankytojai paprastai kapines apžiūrinėja pėsčiuoke arba specialiais turistų autobusėliais.)

Apie Lt. Harris kapą pernai metais jau iš Paryžiaus Dr. St. Bačkis pranešė Washingtono lietuviams. Šiuo metu visuomenės tarpe telkiama talka žuvusiojo atminimą palaikyti. Kaip matome, žinios apie šį karį yra skūpios, daugumoje paimtos iš Dr. St. Bačkio surinktų duomenų bei Lietuvių Enciklopedijos.

Plk. K. Ališausko kapitalinis leidinys, "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės", Lt. Harris nemini. Kitoje stambioje knygoje, V. Statkaus "Lietuvos ginkluotose pajėgose", p.33 telpa keli sakiniai apie JAV lietu-

MONTESSORI SUGRĮŽTA Į LIETUVĄ

Stefanija Stasienė

"Mūsų akys nukreiptos į vaikus, nes tik juose ateitis ir pasaulio viltis".

Dr. Maria Montessori

Šiais žodžiais Dr. Maria Montessori nusako savo pedagoginės veiklos tikslą, kurio įgyvendinimui skyrė visą savo gyvenimą. Ji įrodė pasauliui, kad gėrio, sveikatos ir pastovios taikos šaltinis yra vaikas.

Šiandien laisvę atgavusioj Lietuvoj, šalia materialinės gerovės kėlimo, taip daug dėmesio skiriama ir dvasinei kultūrai, ypač jauniosios kartos mokymui ir ugdymui. Tačiau komunistinio auklėjimo paliktos žaizdos sunkiai gydomos, nes visko stokojama: pedagogų, naujų mokymo ir auklėjimo metodų, mokymo priemonių, vadovėlių ir apskritai normaliai veikiančiai mokyklai būtiniausių reikmenų.

Lietuvos mokykla pageidauja išeivijos pagalbos, nes ji savo veiklą pradeda nuo pat šaknų, kur ypač svarbus priešmokyklinis auklėjimas, kad vaikas įgytų tinkamus įgūdžius.

Priešmokykliniam auklėjimui Lietuvoje pirmoji ištiesė pagalbos ranką, žinoma pedagogė, pagarsėjusi Montessori metodo žinovė, D. Petrutytė. Ši jau keliolika kartų viešėjusi Lietuvoje

viena ir su dviem kitom pedagogėm, būtent St. Vaišviliene ir M. Kuciniene, kur jos eilę Lietuvos mokytojų supažindino su Montessori priešmokyklinio auklėjimo metodu. D. Petrutytė vėliau pakvietė net 5 mokytojas į Chicago ir jas ruošė šio metodo panaudojimui tėvynėje. Tai didelis D. Petrutytės pasiaukojimas ir nepaprastai svarbus įnašas į laisvos Lietuvos mokyklų kūrybinį darbą.

1990 metais D. Petrutytei lankantis Lietuvoje jos pastangomis buvo atkurta ir Montessori Draugija. Be to, Kaune įsisteigė ir Montessori Centras, kuris numato ruošti šio metodo pedagogus, konsultantus ir teiks vaikų auklėjimo patarimus tėvams. Šio Centro prezidentė buvo išrinkta D. Petrutytė.

Montessori veiklai Lietuvoje plėsti Amerikoje įsteigtas D. Petrutytės vardo fondas, kurio pradininkai yra amerikiečiai. Tad D. Petrutytės svajonė ir troškimas, kaip matome išsipildė ir į Lietuvą vėl sugrįžo Montessori. Juk jos didžiausias rū-

pestis yra ugdyti jauną žmogų sveiką kūnu ir dvasia, kad šis būtų palaima tautai ir žmonijai. Štai, kaip ji žiūrėjo į vaiką:

"Aukščiausioji valia atsiuntusi savo Sūnų į šį pasaulį, yra, kad mes trokšdami taikos, ramybės, klausytume Jo pamokymų, jog pirmiausiai turime atsikreipti į vaiką: jį pažinti ir suprasti jo gyvybinius sielos poreikius ir žinoti, kaip su juo elgtis, kad neužslopintume vaiko kūrybinės kibirkšties "Dievo balso", kuris reiškiasi per jautriuosius laikotarpius, kuriuos yra atidengusi vaiko Maria Montessori".

Koks didelis D. Petrutytės dėmesys skirtas vaikui, ypač laisvos Lietuvos vaikui, tad manyčiau ir išeivija turėtų jos darbą remti. Matome, kad jos darbą entuziastingai remia amerikiečiai, tad būtų labai malonu, kad ir mes, pagal išgales, tą darbą remtume ne tik moralei, bet ir materialei.

D. Petrutytės vardo fondui auką galima siųsti šiuo adresu: D. Petrutis, 3721 W. 65 th St. Chicago, IL 60629.

Auką galima nurašyti nuo mokesčių. Be to, Fondo lėšos yra naudojamos tik Montessori veiklai remti Lietuvoje.

VASARIO 16-TOJI CHICAGOJE

Pagrindinis Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas, kurį rengia ALTo Chicagos skyrius, bus vasario 16-tą dieną šia tvarka: išvakarėse, vasario 15 d. 12 val. dienos vėliavų pakėlimas prie Laisvės kovų paminklo Jaunimo centro sodelyje. Praveda dir. J. Masilionis su savo mokiniais.

Sekmadienį, vasario 16-tą dieną 10 val. ryto vėliavų pakėlimas Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje aikštėje. Ceremonialą atlieka V.D. Šaulių Rinktinės vadovybė. 10:30 val. ryto iškilmingos pamaldos toje pačioje bažnyčioje. Giedos parapijos choras, A. Lino vadovaujamas. Pamaldos ir kitose bažnyčiose.

Oficialioji dalis – akademija 2 val. po pietų Marijos Aukšt. Mokyklos Auditorijoje. Pagrindinę kalbą pasakys prof. Antanas Klimas iš Rochesterio New York. Yra pakviesta daug garbingų amerikiečių, kurių pagalba šiandieną švęsime tą brangią mūsų tautai šventę. Meninę programą atliks iškili solistė Ina Varytė, Kristijono Donelaičio mokyklos mokinių choras ir "Grandies" tautinių šokių grupė. Vėliavų parodą tvarkys Don Varno ir Dariaus ir Girėno Postai.

Organizacijos su vėliavomis, moterys ir mergaitės pasipuošusios tautiniais drabužiais ir visa lietuviškoji visuomenė kviečiama dalyvauti vėliavų pakėlime, iškilmingose pamaldose ir akademinėje dalyje Marijos Aukšt. mokyklos salėje.

Po minėjimo numatomas pabendravimas – vakarienė Lietuvių Tautiniuose namuose. A.R.

VASARIO 16-TOJI PHILADELPHIJOJE

Šiemetinė vasario 16-oji kitokia, išskirtinė. Pagaliau galėsime pasakyti kad švenčiame tikrai laisvos valstybės Nepriklausomybės dieną Philadelphia jos lietuvių bendruomenė Vasario 16-osios šventinį minėjimą pradės šv. mišiomis. Po šv. mišių Lietuvių namų salėje kalbės JAV LB tarybos vykdomoji vicepirmininkė, JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė, advokatė Regina Narušienė.

Minėjime pakviesti dalyvauti Pensilvanijos kongresmenai ir senatoriai, Philadelphia miesto meras Ed. Rendell, Philadelphia kardinolas I. Krol.

Meninėje dalyje girdėsime Lietuvių liaudies dainų kvartetą vadovaujamą B. Krokio, matysime tautinių šokių grupių: Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos bei "Žilvino" pasirodymus. Po minėjimo pobūvis.

R.K.D.

TIK .79 CENTAI SVARAS

už siuntinių persiuntimą į LIETUVĄ su pristatymu į namus. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. Minimumas \$20.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
312-436-7772.

I E V A

Ernst Wlchert

IV

Ūkyje paliko tik viena Ieva. Ji liko ir vienintelė ūkio paveldėtoja, nes sesuo į turtą nepretendavo. Teismo sprendimu ji buvo pripažinta teisėta šio ūkio savininkė.

Taip netikėtai ji tapo turtinga, didelio ūkio šeimininkė. Kas galėjo tikėti, kad Ievai paliks ūkis, galvojo Mikelis Endrulis. Nors jis buvo gana gudrus, daug išmokęs kariuomenėje ir žinojo kaip pasaulyje verstis, tačiau to negalėjo nei nujausti, nei apskaičiuoti. Dabar, vedęs seną našlę, galės žiūrėti, kaip Ieva ištekės už jau no berno, gal net kariuomenėje netarnavusio. Šis ko gero ir ūkį dar prašvilps. Mikelis dabar buvo ypatingai blogoj nuotaikoje, net Urtė tai pastebėjo. Ji nekaip negalėjo jam įtikti ir turėdavo išklausti nuolat girdimus nemalonių žodžių. Tačiau ji visada atsikirsdavo net dvigubai. Ir taip barniams bei ginčams namuose nebuvo galo.

Ievai dabar tai pat nebuvo reikalo greit keisti savo padėtį. Bet kai tėvo ir brolių kapai apaugo žole, ji vėl sugrįžo į savo jaunatvišką linksmumą. Su draugėmis dainuodama traukdavo per kaimą ir neapleisdavo ten dažnai vykstančių šokių. Mėgdavo pasigirti, kad dar ne tokia sena, kaip Naujokienė, kuri dabar turi jauną vyrą.

– Aš esu vienam pasižadėjus ir jo laukiu. Manau, kad per daug ilgai netruks.

Reikia pasakyti, kad ji vienu atžvilgiu pasikeitė. Nežiūrint kaip anksčiau nesirūpindavo ūkiu, dabar tapo nepaprastai rūpestinga šeimininkė. Tarp darbininkų ji visada būdavo pirmoji ir iš jų taip pat drausmės reiškėdavo. Kiaurus pastatų stogus užtaisė, sienas nubaltino, tvoras atitiesė, takus ir kelius išvalė. Svarbiausia nenorėjo Urtei Endrulienei pasiduoti ir stengėsi, kad jos ūkis nė kiek nebūtų blogesnis, kaip anos. Senoji Gaidulienė manė, kad ir jos die nos palengvės, bet skaudžiai apsigalvė. Dabar Ieva jai tik tiek davė, kiek sutarty numatyta, ir nė lašo daugiau.

– Aš manau, – sakė senė, – kad tu tikra tėvo dukra ir matau, kad nė kiek daugiau laisvės neturėsiu, kaip prie tavo tėvo. Tu vargšui tik trupinius numeti ir tik apie save galvoji. Atmink ir turto liui reikia gerų draugų. Tad bėdoj nesikreipk į tuos,

kuriuos skriaudi. Niekas nežino, kas kam gali būti naudingas. Jau ne vienam koja lūžo, kuris tikėjo jog tvirtai stovįs ant kojų. Aš negrašau, bet jei kas atsitiks, tai gali atsitikti ir be mano linkėjimų.

Ieva tik juokėsi išgirdusi tuos žodžius:

– Tegu žmonės nesirūpina, kad aš per jauna ir neprietyrusi šeimininkė. Jei nori man dirbti, bus užmokėta, kaip ir kitiems.

Ieva savo darbštumu dabar buvo pavyzdžiu ūkio darbininkams. Kai ji ankstyrytą pasirišus balta skarele dainuodama su grėbliu ant peties traukė pro Endrulio ūkį, visada su šypsniu pažvelgdavo į langą. Mikelis dažnai jau laukdavo jos praeinant. Arba dažnai net tarpdury stovėdavo ar dirbdavo ką nors darže. Jų daržai ir pievos suėjo, tad savaime aišku, kad dirbdami turėjo progos susitikti. Ypač per vasaros karščius, dažnai pavėsy po vienu medžiu susėdavo. Urtė to nepraleisdavo be karčių pastabų. Bet Mikelis nuduodavo lyg nesuprantas apie ką ji kalba. O Ieva, turėdama gana aštrų liežuvį, Urtei pavydą dar pagilindavo.

Ieva dabar kitaip elgėsi su Mikeliu, negu tada, kai dar buvo tėvo globoje. Ji dabar valdė didelį ūkį, kaip ir Urtė. Urtė niekuo nebuvo

vertė Henrikas Stasas

pranašesnė už ją. Tad ir naudojosi savo teisėmis. Kam jai gailėtis tos nekenčiamos moters? Apie sąžinę ji dabar negalvojo. Jos akyse Urtė buvo nustojusi visų teisių.

Mikelis gerai suprato Ievos galvosena. Kai ji savo aštriom akim į jį pažvelgdavo, karštis perbėgdavo jo kūną. O kai paimdavo jos ranką, tai atrodė, kad pirštų negalys atlenkti ir nuo jos atsipalaiduoti. Dabar jis jau ne laukdavo atsitiktinių susitikimų su Ieva. Eidamas į karčiamą ar į pievą gyvulių patikrinti, visada eidavo per Ievos kiemą tikslu ją ten sutikti.

Vieną dieną senoji Gaidulienė aplankė Urtę. Ten prie Urtės vaišių stalo ji visą valandą šnekučiavosi. Tamaitė pastebėjo, kad senė buvo atėjusi su tuščia pintine, o išeidama ją sunkiai nešė. Tą patį vakarą kilo triukšmas Ievos ūkyje, nes Urtė pasekė savo vyrą ir stebėjo pasislėpusi už malkų krūvos, kai Mikelis ir Ieva sėdėdami ant suoločio glamonėjos. Urtė šoko ir lyg ledų kruša paleido gerkle keikdama ir rėkdama ką tik sugalvojo.

– Tu paleistuve, vyrų viliojoja. Viliok ką nori, bet tik ne mano vyrą. Aš tau tavo begėdiškas akis... Mikelis abi išskyrė ir pastūmė Urtę į šalį.

– Su manim išsiaiškinsk, – suriko jis.

– Kas vilioja, – suriko Ieva. Man nereikia jo vilioiti. Mudu esam kaimynų vaikais, kartu užaugom. Negi šiandien pirmą kartą čia sėdim? Jis jau išeidamas į kariuomenę buvo man pažadėjęs, kad neužmirš manęs. Jei tu būtum jo neprisiviliojus, būtų viskas po senovei. Tavo ūkis jį suviliojo. Dabar ir aš turiu ūkį ir nors nesu tokia turinga, kaip tu, tai bent jauna ir linksma. Jei jis tavo vyras, tai laikyk jį prie savęs, o jei jis pas mane ateina, tai aš jo neišvarysiu. Jei nori, kad visas kaimas žinotų, tai man aišku, iš ko visi juoksis. Daugiau mano kieme nepasirodyk, nes galiu užsiundyti šunis ir tau dar sijoną suplėšys. Čia aš šeimininkė.

Urtei užvirė kraujas. Ji norėjo vėl pradėti, bet Ieva jai nutraukė kalbą. Mikelis visai nesijaudino, kai tos dvi moterys pešėsi. Jis laikėsi nuošaliai. Galiausiai Urtė apsipeikėjo ir nusivedė Mikelį.

– Lik sveika, Ieva, – ištarė ji atsisveikindama. Jei taip toli jau nuėjo, tai tegul eina ir toliau.

Mikelis visą naktį negalėjo užmigti. Urtė namuose dar papildė, ko Ievai nebuvo pasakiusi. Pagaliau atrodė, kad jau užteks ir jis galės apsisukęs ant kito šono užmigti, bet ji vėl pradėjo savo litaniją iš naujo.

– Aš to nepakenčiu, Mikeli, ir jei dar kartą tavo užtiksiu pas Ievą, tai nežiūrint apie ką judu kalbėsime, atsimink, tarp mudviejų bus baigta. Zemė man priklausoma ir tai bus paskutinis kartas kada tu čia galėsi jaustis šeimininku.

Mikelis tylėjo ir neatsakė nė žodžio. Sekančią dieną ji taip pat tylėjo, bet vėliau mėgino vėl pasigerinti Mikeliui. Ji pabūgo jo netekti ir pagalvojo, kad čia jis iš tikrųjų mažiausiai kaltas. Ji gana maloniai jį sutiko grįžusi pietų. Mikelį tai,

žinoma, paveikė. Jis jau ir pats buvo pergalvojęs, kad jo santykiai su Ieva gali ne kaip baigtis.

Urtė tą jo silpnębę mėgino išnaudoti:

– Juk tu, Mikeli, esi gana protingas vyras, – pratarė ji besimeilindama. Tu toks gudrus, kad net toli savo bendraamžius esi pralenkęs. Argi aš būčiau už tavęs ėjusi ir į ponus iškėlusi, jei nebūčiau pastebėjusi tavo gudrumo? O dabar tu lyg aklas ir nematai, kad Ieva, ta gudrioji ragana, tave kvailium laiko. Žinau, ji tikėjosi tave gauti už vyrą ir dabar negali tau atleisti, kad tikrą sprendimą padarei. Ji ir į mane su neapykanta žiūri ir stengiasi kur tik gali įkasti. Tavo jį nelietė, kol broliai ir tėvas buvo gyvi, nes žinojo, kad toks kvailas nebūsi ir į jos bučių nelįsi. O dabar ji triumfuoja, nori tave į save palenkti ir į savo tinklą įtraukti. Sakau, ji pikta ragana ir jai nepasiduok. Ji nori matyti mus nesantaikoje ir mėgina mudu išskirti. O kai jai tai pavyks, ji tau kitą veidą parodys. Jai piršliai nuolat siūlo jaunikius ir kai ji tave tiek paveiks, tai tu kelio atgal nerasi ir taip užtreks tau duris panosėj. Tada tu atsidursi gatvėje, o suvedžiotą bus savo tikslo atsiekusi. Tai bus kvailio užsitarnauta bausmė.

Mikelis viską išklausė ir tai ką Urtė jam čia išpylė nebuvo taip jau lengva atmesti. Nors tai jam buvo gana sunku suvirškinti. Ieva, žinoma, jį mylėjo ir ta meile gyveno. Tačiau kartais ji parodydavo ir savo pyktį Mikeliui. Užtad jis nutarė per daug nepasiduoti jos įtakai.

(Bus daugiau)

HELP WANTED
INDUSTRIAL SEWING
some experience helpful
apply in person
ADLER SLING TECH
1383 E. 17 ST. CLEV.

(6-7)

1992 GRUPINĖS KELIONĖS IR
LĖKTUVO BILIETAI Į LIETUVĄ

BOSTONAS / JFK Į VILNIŲ
\$ 801.00
Per Vieną

Welcome to
AUSTRIAN AIRLINES

Rezervacijas reikia užsakyti mažiausiai 21 dieną prieš išvykstant.

Kelionės ilgis – ne mažiau 7 dienos ir neilgiau kaip 21 diena. Kaina galioja iki balandžio 15 dienos.

DIDŽIOJI SAVAITĖ LIETUVOJE VERBŲ SEKMADIENIS
DIDYSIS PENKTADIENIS IR ŠV. VELYKOS

Kelionė #410 - kelionės ilgis 13 dienų - 10 dienų Lietuvoje,
1 diena Kopenhagoje
Balandžio 10–22 \$1,209.00

Grupinėse kelionėse įskaityta lėktuvo bilietas į abi puses,
viešbutis ir pusryčiai.

BALTIC TOURS suinteresuotiems gali parūpinti viešbutį su
pusryčiais: Vilnių, Kauną, Panevėžį, Šiauliuose, Klaipėdoje ir
Palangoje.

Dėl daugiau informacijos apie skrydžius, viešbučius ar
grupines keliones kreipkitės į:
Albiną Rudžiūnienę
Kristiną Mitkutę

BALTIC TOURS
77 OAK ST., SUITE 4
Newton, MA 02164

Tel: 617-965-8080 Fax: 617-332-7781

Chicago "Lituanicos" futbolo klubo darbuotojas Gediminas Bielskus įteikia Ričardui Zdančiui (kairėje) geriausio klubo žaidėjo taure.

Ed. Sulaičio nuotr.

SUDĖTINGOS PAVELDĖJIMO PROBLEMOS

DR. A.L. ČEPULIS

Šio šimtmečio bėgyje 3 dideli įvykiai sujungia žmonių. Pirmasis – suskaldymas atomo, antrasis – kelionė į erdvę už žemės ribų ir trečiasis – atradimas genų. Jie visi vienaip ar kitaip pakeitė mūsų gyvenimą ar tai duodami daugiau energijos mūs ir kasdieniam gyvenimui ar suartino žmonių pagerindami mūsų žodinių telefono ar televizijos susisiekimą. Pirmieji du įvykiai kainavo milijonus dolerių, kuriuos mes sudėjome mokesčių būdu. Trečiojo projekto pradžia valdžia paskyrė dar tik 3 milijonus dolerių. Labai daug pinigų iš privačių šaltinių eina į universitetus, nes visi tikisi, kad dabar įdėti pinigai greit atneš šimteriopą pelną.

Prieš 150 metų austrų vienuolis Gregoz Mandel, studijuodamas žirnius per kelias generacijas, pastebėjo, kad kai kurios tų augalų savybės yra paveldimos tam tikra tvarka nuo tėvų vaikams ir kad vaikai gauna lygiai nuo abiejų tėvų su galimais dominuojančiais arba recesyviniais pakeitimais. Tuos paveldėjimo bruožus nuo tėvų į vaikus neša celių dalelės vadinamos genai.

G. Mandel tyrinėjimais nebuvo pastebėti dar 50 metų. Tik po jo mirties jo raštai buvo vėl atrasti ir tada prasidėjo genetikos mokslas.

Pradžioje šio šimtmečio Amerikoje greit paplito kiek giminingos eugenikos idėjos, kurios siekė pagerinti Amerikos gyventojų rasę. 1920 metais Kongresas išleido įstatymą, kuris suvaržė imigraciją žmonių, kurie rodė žemesnės rasės požymius, kaip žema kakta ar ne atitinkantys kiti kūno išmatavimai. Taip pat buvo įvestas priverstinis sterilizavimas protiniai atsilikusių ir kai kurių kriminalinių nusikaltėlių. Šios idėjos buvo perimtos Trečiojo Reicho su žinomom nelaimingom pasėkom. Eugenika tada neturėjo gero mokslinio pagrindo.

Paveldėjimo klausimai gamtoje toli nepažengė. Iki 1944 metų nebuvo nustatyta, kad pagrindinė medžiaga celės paveldėjimo eigoj yra

DNA (Deoxyribonucleic acid). 1953 metais DNA molekulės struktūra buvo atpažinta. Ji yra panaši į suktus laiptus, prie kurių yra prikabinoti genai.

Neužmirškime, kad žmogaus kūno celės nėra matomos plika akimi, o DNA molekulės ir genai yra per maži ir šviesos mikroskopams. Mokyklose mokė, kad žmogaus kūnas susideda iš celių, kurių kiekviena (išskyrus raudonuosius kraujo kūnelius) turi branduolį, o tame branduolyje yra chromosomos arba DNA su genais.

Genų rinkinys yra lyg aprašymas ir nurodymai, kaip yra sudėtas žmogaus kūnas. Ta informacija yra kiekvienoje iš kelių trilijonų celių ir yra surašyta DNA kalba. Genai yra lyg sakiniai, nurodantys, kaip padaryti proteinus, kurie organizme gali atlikti įvairiausius uždavinius, kaip reguliuoti cukraus apyvartą, augimą, plaukų ar odos spalvą ir tūkstančius kitų smulkmenų atsirandančių žmogaus kūne. Kiek vienoje žmogaus kūno celėje skaičiuojama 100.000 iki 200.000 genų. Tik kelių šimtų genų vieta yra jau nustatyta DNA struktūroje.

Neatsakytas klausimas palieka, kas tvarko tą genų veikimą, kai susijungusios, vyriška ir moteriška celės pradeda augti, daugintis, keistis ir pagaliau pasirodo nepaprastai sudėtingas, bet puikiai veikiantis kūdikis ar bet kuris kitas gyvūnas. Nors mes ir labai greitai žengiame mokslu, bet ir surašius visus 100.000 genų ir nustačius jų tarpusavio santykių ir vietą celėje, vargu ar pavyks laboratorijoje sukurti ką nors panašaus į veikiantį gyvūną, jau nekalbant apie žmogų. Mokslas dar net iš tolo nėra priėjęs prie gyvybės klausimo.

Per daug šimtmečių augmenija ir naminiai gyvuliai buvo gerinami atrankos būdu. Geriausi grūdai buvo skiriami sėklai, panašiai ir gyvuliai su pageidaujamomis savybėmis buvo laikomi veislei. Toks atrinkimo ir gerinimo būdas yra labai lėtas, trunka kelias generacijas ir buvo pritaikomas tik giminingiems augalams ar gyvu-

liams.

Šių dienų genetikos mokslas gali persodinti genus ir jų ypatingas savybes tarp visai negiminingų gyvūnų. Yra būdų suskaldyti vienos chromosomos DNA, išimti vieną geną ir persodinti į kito gyvūno celės DNA. Taip persodintas genas tęsia savo darbą kitoje celėje gamindamas tam genui savitą proteiną. Jau beveik prieš 20 metų genas, kuris žmogaus kasoje tvarko insulino gamybą, buvo perkeltas į bakteriją, kur jis prigijo ir toliau dauginosi ir gamino tą patį insuliną. Tos bakterijos buvo įleistos į didelius indus, specialiai maitinamos, labai greitai dauginosi gamindamos insuliną. Po kiek laiko jos buvo skaldomos, insulinas atskiriamas, išvalomas ir parduodamas. Nuo 1982 metų didelė dalis insulino yra gaunama ne iš gyvulių kasos, bet iš bakterijų su žmogiškais genais. Buvo perkelti genai, kurie tvarko augimą ir kitas funkcijas, bet dar ne komerciniu mastu. Skaičiuojama apie 4000 paveldimų ligų, kurios yra

sukeltos vieno ar kelių normalių genų. Iš jų geriausia žinoma yra Hemofilija, Cystic fibrosis, muscular Dystrophy, Alzheimerio liga, o taip pat net ir širdies ar protinės ligos. Yra žinoma, kad Alzheimerio ligos genas yra 21 chromosomoje, o kai kurių protinių ligų 5 ir 11.

1989 metais federalinė valdžia pradėjo naują projektą nustatyti visų 100.000 ar daugiau genų vietą celėje ir jų veikimą. Darbas gali tęstis bent 15 metų ir pradžia yra paskirta 3 milijonai dolerių. Šiuo metu celės genai yra lyg miestai ant žemėlapių be vardų, be kelių ar kitokios informacijos. Tikimasi, kad ateityje bus galima daugumą ligų nustatyti tiriant genus ir kai kurias gydyti, juos pakeičiant. Be daug abejonės ne už ilgo bus galima nustatyti tuos žmogaus genus dar prieš gimstant, kurie gali būti kokios prigimtos ligos ženklais. Sakoma, kad jei abu tėvai turi cystic fibrosis geną, yra 25% galimybė, kad vaikas turės tą ligą.

(Bus daugiau)

PER PASAULĮ BANGUOJA ŽMOGUS

Vacys Kavaliūnas

Žmogus, prancūzų filosofo Montaigne teigimu, yra įvairus ir banguojantis. Turbūt nebūtų pasakyta per daug teigiant, kad jis yra labai įvairus ir labai banguojantis.

Ir banguoja jis per pasaulį laiko ir erdvės plotais, vertikalios ir horizontalios kryptimis, siūbuodamas tarp žemės ir dangaus ir atsiskleisdamas įvairiausiomis savo vidinio pasaulio – savo dvasios atšvaitais.

Šis vidinis žmogaus pasaulis, jo dvasia ir jos konstrukcija ir yra pagrindinė jo amžino bangavimo priežastis. Nuo jos pareina jo santykių su pasauliu – fiziniu ir dvasiniu – pobūdis. Nuo jos, nuo dvasinės jo konstrukcijos, pareina ir tai, ar savo kelionėje tebanguoja jis tik žemės paviršiumi, ar pereina ir už žemės kelio ribų ir savo mintimi ir dvasia susilieja ir su mistinio ir metafizinio pasaulio plotais ir jo gelmėmis.

Psichologijos teigimu, yra du – ir dviejų priešingų dvasinių konstrukcijų – žmonės: ekstrovertinis ir introvertinis. Pirmasis, ekstrovertinis, savo žvilgsnį yra nukreipęs į išorinį pasaulį, į

fizinius jo ypatumus, antrasis į visą – net ir į fizinį – pasaulį žvelgia pro savo jausmų, savo minčių ir sielos plotus.

Per pasaulį keliauja ir lotyniškas posakis: Si duo faciunt idem, non idem est. – Jei du daro tą patį, nėra tas pat. Jo mintis – žmogus yra individualus ir nepakartojamas. Individualus ir nepakartojamas ir jo ypač kūrybinis darbas. Lygiai taip pat galėtume pasakyti, kad jei du žmonės – ekstroverti-

nis ir introvertinis – žiūri į tą patį daiktą, mato ne tą patį.

Štai kalnas, snieguota savo viršūne įsirėžęs į mėlyną dangaus skliautą. Ir du žmonės – ekstrovertinis ir introvertinis žiūri į jį. Pirmasis mato jį objektyviai – tokį, koks jis yra, antrasis pajunta jo didybę, grožį ir mistinės dvasios padvelkimą. Šiuo atveju jų santykiai su kalnu, kuris pagal tapatybės principą nesikeičia ir yra tai, kas jis yra, nevienodi. Vienu atveju jie pagrįsti – kad ir reliatyviai – išoriniais žmogaus prigimties santykių momentais su fizine kalno puse, kitu atveju – jie remiasi vidiniu žmogaus – jausmų, minčių ir dvasios – pasauliu, kurio plotmėje atsiskleidžia ir dvasinis kalno momentas ir jo prasmė – atskleidžiama kalno siela.

Toks žmogus, dominuojamas ekstrovertinių ar introvertinių savo dvasios konstrukcijos pradų, banguodamas keliauja ne tik geografijos ir istorijos plotais. Jis, išspinduliuodamas iš kūrėjo – rašytojo ar poeto sielos ir paženklintas jo vidaus pasaulio spalvomis, keliauja ir grožinės literatūros puslapiams. O šioje jo kelionėje – literatūrinio personažo žingsniuose – pasigirsta ir gyvenamojo istorinio laikotarpio garsai, ataidintieji religinių, filosofinių ir kitų idėjų bangomis.

Nuo dvasinės žmogaus konstrukcijos ir jo santykių su išorinio, o taip pat ir su dvasinio momento pajutimu išorinės erdvės daiktuose pa reina ir literatūrinės srovės: sentimentalizmas, romantizmas, realizmas, surrealizmas ir kt. Tačiau kaip gyvenime nėra žmogaus tikrai

(Nukelta į 6 psl.)

TAIKOMOSIOS DAILĖS MUZIEJUS

Taikomosios Dailės muziejus Vilniuje G. Kijauskienės nuotr.

NUO DŽŪKO IKI ATEIVIO

Vytauto Volerto romanas Vilkas iš Galų

Viktoras Mariūnas

"Pradžioje man būna senelio gaila. Vėliau ant jo supykstu, nors tyliu. Ir jis tyli, lyg atrodytų kaltas. Bet iš mano veido mato, kad kunkuliuoju neapykanta. Šitai moteriškai, jo žmōnai" (Vilkas iš Galų, psl.7).

"Nemaniau, kad Kitty gali būti tokia miela. Tikra motina, tikra anglosaksiška lietuvė. Mane nušvietė apie Kryžių kalną, iš Senelio išgirdusi, pasakojo apie "šventąją" Birutę. Kitty taip suprato, aš taip palikau" (ten pat psl. 304).

Tokia šito romano nuotai kos kelionė: nuo neapykantos svetimybėi iki giminystės jausmo. Pirmoji citata iš knygos pradžios, antroji – iš pabaigos.

"Drauge" atspausťas trumpas požiūris į šį romaną (1992.2.11. Nr. 7 (2), psl.4). Nuomonės autorius (a.k.t.) taip baigia vertinimą: "Naujasis Volerto romanas skaitomas lengvai, intriga gerai išlaikyta. Knyga turi didelę pažintinę vertę... per ją be didelių pastangų jaunas skaitytojas susipažins su lietuvių tautos pastarojo šimtmečio istorija. Ta prasme knyga tinka ne tik savo pasiskaitymui, bet taip pat ir dovanai."

Rekomendacijai mielai pritariu. Bet dėl motyvų turėčiau rimtų rezervų. Intrigos šiame Volerto romane iš viso nėra. Bet jei kuris skaitytojas, ją savaip supras damas, intrigą romane randa ir ji jį džiugina, tai tegu džiaugiasi. Iš esmės ji neutralus kūrybos elementas. Bet gali būti kenksmingas, gali sukurti dirbtines situacijas ir sujaukti charakterius.

Kita kalba dėl šio romano pažintinės vertės. Savo mintimis, frazėmis ir vaizdais jis tinka visokio subrendusio amžiaus skaitytojui. Taip pat ir romane veikiančioms akademikams jaunuoliams. Bet ar šitas jaunimas savo tėvų kalba parašytas knygas skaito? Stropus mūsų visuomeninio darbo veikėjas Volertas atsakymą gerai žino. Neskaito. Gal tik koks išimtinai patriotiškai drausmingos šeimos atžala. Ir Volerto romano akademikai domisi sportu, net jame dalyvauja, susiorganizuoja "apgaukinėtojų" (bet ne kriminalistų) grupę, dalyvauja dėl įdomumo politinėse demonstracijose, mylisi, vedasi, šeimas daugina, bet nekalba apie knygas, apie lietuvių spaudą, kultūrinę veiklą.

Tai ar jiems Volertas sa-

vo romaną rašė? Ir ar rašė taip, kad per ją jaunas skaitytojas be didelių pastangų susipažintų "su lietuvių tautos pastarojo šimtmečio istorija"? Kiek tos istorijos iš viso yra romane" Vilkas iš Galų"? Čia vieta pasakyti, kad Volerto romanas parašytas impresionistiniu stilium. O šitas stilius diktuoja, kad kūrinys vengtų detalių, kurios visumos vaizdui ne būtina reikalingos. Todėl lietuvių tautos istorija Volerto romane tik tiek kliudyta, kiek ji susilietė su Vilkų šeimos istorija, kilusia ir brendusia nuošaliame Džūkijos kaime.

Sparčiais žingsniais perbėkime tą Vilkų istoriją.

Kur nors keturkampy Alytus – Seirijai – Lazdijai – Simnas buvo kaimas Labūčiai. Jo skurdėnį kampą, krūmais apžėlusį, su keturiom sodybom vadindavo Galais. Galų ūkininkai nors gyveno skurdžiau, bet linsmiau. Vieną sodybą ištiko gaisras. Padegėlis neatsistatė toje pačioje vietoje, o aukščiau, ant kalvos. Jo žmona mirė. Į vyrus truputį šlubai dukrai padegėlis gavo vyrą iš kito kaimo – Stimburį. Darbštus, stiprus vyras viską greit atstatė ir toliau gerino. Vyras mažai kur rodėsi. Laikėsi, dirbo vienas. Žmonės davė jam pravardę – Vilkas. Kai 1887 metais gimė pirmas sūnus Augustas, jį girtas vargamistras užrašė pavarde Vilkas. Tokia Vilkų giminės pradžia.

Pirmojo Vilko metais lietuvių tautos gyvenimas palengvėjo tautiškumas ėmė stiprėti, kai po 1905 m. sukilimų buvo grąžinta spaudos laisvė. Atsirado lietuvių su aukštuoju mokslu.

Kūrėsi kaimų mokyklos.

Antrasis Vilkas Kostas savo šeimos gyvenimą pradėjo, vedęs kaimynę Vladę. Tuo pačiu metu Lietuva atgavo nepriklausomybę. Nepriklausomybę Labūčius reprezentavo lietuvis Lietuvos policininkas, gimnazistai, studentai, lietuvių kalba įstaigose.

Šituo laikotarpiu kilo antrasis Pasaulinis karas, Lietuva okupuota bolševikų. Kostas su žmona, su kaimynu išvežti į Sibirą.

Trečiasis Galų šeimininkas – Paulius Vilkas. Jau ne ūkininkas, o agronomas. Vokiečiai išvaduoja Lietuvą iš bolševikų. Galų ūkį tvarko merginos Marės vaikas Antanas. Paulius paskiriamas agronomu į Leipalingį. Veda vaiko ir mokslo laikų draugę, savanorio Barzdėko dukterį Anelę. Mokytoją. Susilaukia dukrelės.

Vokiečių frontas lūžta. Paulius pagriebiamas apkasų kasti. Privargęs, prialkęs, prišalęs, pabėga. Grįžta į savo ūkį. Slapstosi kartu su Antanu. Antano motiną Marę nušovė bolševikų partizanas.

Paulius susiranda žmoną Anelę su dukrele. Po daugelio metų Paulius savo vaikui čiu pasako:

– Nusivilkome Latvijon. O ten mažam lopely dar laikėsi sauja vokiečių. Mirėme, kėlėmės. Plaukėme, skendome, kol išbridome ki toje pusėje.

Romane lietuvių tautos istorijos gabalus rasti ir juos į visumą įrikiuoti galime tik tie, kurie ėjome Lietuvos mokyklas arba tie, kurie bent kiek išsamiau istorijos mokėsi Vokietijos stovyklų mokyklose.

Tai ar Volerto romanas visai neturi pažintinės vertės? Man atrodo, kad autorius tokios vertės įmūrijimu į savo kūrinį gal visai nesirūpino. Jis gal tik rūpinosi parašyti gerą romaną. Ir ma-

nau, kad jam pavyko. Paieškokim estetiinių argumentų.

Sužetui mokomai panaudota žiedinė kompozicija. Romanas prasideda Amerikoje pasakotojo senelio Pauliaus Vilko namuose ir baigiasi ten pat, tik vėliau, po senelio mirties. Chronologiškai ir priežastiškai į žiedą įmontuoti Vilkų gyvenimai su įdomiais epizodais, meilės nuotykiams, pavojais, priešu ir draugu poveikiais. Romane nieko nėra, ko neturėtų būti. Ir yra, ko reikia. Romane nėra patriotinių ar moralinių pamokslų. Romano puslapių neblizgina dideli turtuoliai,

grazuolės–grazuoliai, stebuklingi genijai. Bet jame veikia dori, darbštūs savos žemės purentojai, savo krašto kultūros kūrėjai.

Romano nuotaika kuriama epiškai, natūralaus žmogaus ritmu ir aidu.

Kuo ypatingai Volertas pasižymi, tai gražios kalbos kūrimu. Šituo pomėgiu sergantį jį regime jau daugelį metų. Šitą talentą jis ypačiai dažnai naudoja savo laikraštiniuose straipsniuose. Pirmiau dėl to juose atsiradavo ir dirbtinumo, ir manieros. Dabar tai jau retas atvejis. O šitam Vilko romane tos bėdos jau išvis nepastebėjau. Jo kalba vis tebėra volertiška, bet kartu vistiek romano kaimo žmonių kalba skambanti. Savitumo ieškodamas, Volertas dažnai susikuria metaforų ir net metaforinių vaizdų. Tai doras polinkis. Aristotelis sakė... "Betgi didžiausia do vana yra metafora. Nes ji yra vienintelė, kurios negalima išmokyti iš kitų ir yra igimtinės jėgos ženklas".

"Vilkas iš Galų" romane ypačiai įdomūs yra lakoniški kaimo žmonių dialogai.

Vytautas Volertas, Vilkas iš Galų, romanas, 304 psl. Kaina: 12 dol.

PER PASAULĮ...

(Atkelta iš 5 psl.)

ekstrovertinės dvasinės konstrukcijos ar tikrai intravertinės, taip labai dažnu atveju nėra nei vienos kurios nors srovės literatūrinio kūrinio, kuriame nerastume kitos – priešingos – literatūrinės srovės žymių. Labai dažnu atveju ir su pagrindu galime kalbėti apie romantizmo realizmą ir apie realizmo romantizmą. Net ir surrealizme, Philippe Van Tieghem knygos "Petite histoire des grandes doctrines littéraires en France" (Mažoji didžiųjų literatūrinių doktrinių istorija Prancūzijoje) knygos teigimu, kaltinančiame realistus "nedrįsus pažiūrėti į žmogaus vidaus pasaulio gelmes", rastume realizmo pradų. Pagaliau ir sapnas, kuris toks svarbus surrealistų kūryboje, labai dažnai yra susijęs su vidurdienio įvykiais ir realiais pergyvenimais.

Aplamai kiekviena literatūrinė srovė atskleidžia kurį nors žmogiškosios prigimties ir jo vidinio pasaulio momentą. O taip pat ir jo santykius su išorinio ir medžiaginio pasaulio daiktais ir su dvasiniu jų aspektu. Ir tai – jau minėta – pareina nuo rašytojo dvasinės konstrukcijos, o gal taip pat net ir nuo fizinės – nuo jo kūno sandaros, apie kurią savo knygoje "Gehalt und Gestalt im Kunstwerk des Dichters" (Poetinio kūrinio turinys ir forma) kalba Oskar Walzel.

Walzel, pailiustruodamas ir atitinkamomis nuotraukomis, teigia, kad pvz. vienokia yra kūno konstrukcija lyriko, kitokia dramaturgo. Pabrėžia jis ir pasaulėžiūros (Weltanschauung) visa duota ir visa sujungta į vienumą, kas yra meno kūrinys.

Ir žmogus ir realiame gyvenime, ir literatūroje, kurios pagrindinis tikslas – jį atskleisti, keliauja per pasaulį, siūbuodamas tarp žemės ir dangaus ir banguodamas savo jausmų, minčių, savo dvasios ir savo pasąmonės gelmių bangomis. Šiame savo kelyje, susitikdamas su laiko ir su amžinybės momentais, jis niekad nesustoja ir egzistencinių rūpesčių išvagotu veidu nutolsta į likiminiuosius savo žemės kelio plotus.

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro pasakutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukrauta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: DIRVA 19807 CHEROKEE AVE. CLEVELAND, OH. 44119

Los Angeles Lietuvių Radijo klausytojų ir rėmėjų būrelis, praėjusių metų gruodžio pabaigoje atstovavo nepriklausomą Lietuvą, Royal Cruise Crown laivė Acapulco pakrantėse, Meksikos Rivieroje, 1500 keleivių tarpe.

Šios ekskursijos visus lietuvių dalyvius priėmė kapitonas Emmanuel Psarrakis. Mes jį pakvietėme atsilankyti į Lietuvą, ką jis ir pažadėjo, o jis savo ruožtu pakvietė mus atsilankyti Atėnuose.

V. Šeštakas

AMERICAN-LITHUANIAN DISABILITY AND REHABILITATION PASIKEITIMO PROGRAMOS

Jūratė Pečiurienė

Dr. William Waring, jo žmona Mary ir jų vaikai: Elizabeth, Grace ir Patrick. Jų šeimoje globjami išskviesti iš Lietuvos vaikai, kurie gydomi Michigano universiteto ligoninėje.

Šios programos įkūrimo idėja gimė 1989 metų vasarą, kada Michigano Universiteto prof. dr. William Waring su studentų medikų grupe nuvyko Lietuvon dalyvauti "Kayaking Towards Unity" pasikeitimo plane. Tuo metu Vilniuje, aikštėje prie televizijos bokšto, įvyko pirmasis masinis žmonių su negalia (invalidų) mitingas, sušauktas 1988 m. įsisteigusios Lietuvos Invalidų Draugijos. Žmonės, sužinoję, kad jų tarpe yra amerikietis gydytojas, ėjo prie jo ir prašė pagalbos, vedėsi ligotus vaikučius maldaudami jiems dėmesio, pasakojo įvairius nelaimių ir ligų atvejus.

Dr. W. Waring, fizinės medicinos ir reabilitacijos, nugarkaulio smegenų sužeidimų ir po polio specialistui, susipažinusiam su Lietuvos gydytojais, Invalidų d-jos valdyba, TV žurnalais, Caritu, tapo aišku, kad šioje srityje Lietuvai yra labai reikalinga pagalba. Lietuvoje yra daugiau 200.000 žmonių su negalia. Buvo aišku, kad visų šių žmonių į Ameriką atsikviesti ir jiems suteikti gydymą yra neįmanoma. Pamatė Lietuvos gydytojų entuziazmą ir norą padėti savo tautiečiams ir pažino tarybinės medicinos atsilikimą. Taip ir gimė "American - Lithuanian Disability ir Rehabilitation Exchange Program" idėja - kviestiti kompetentingus profesionalus ir asmenis, supažindinti ir psichologiniais reiškiniais, idant pati Lietuva taptų pajėgi teikti pagalbą tiems, kurie tarybų "rojuje" buvo nematomieji.

Sekančią 1990 metų vasarą, Michigano Universitetas, pasikeitimo programos projekto iniciatoriui ir direktoriui dr. Waring vadovaujant, pakvietė šešių asmenų delegaciją: tris gydytojus, du su negalia ir Carito atstovę. Vietoje pastarosios atvyko kitas asmuo, be kurio delegacija negavo leidimo išvykti. Jie buvo su pažindinti su modernia reabilitacija, savarankiško gyvenimo centrais, įstatymais ginančiais nepajėgiuosius, pritaikytu sportu, įjungimu į visuomenės gyvenimą. Detroito lietuviai, jauni fiz. terapistai, talkino būdami vertėjais. Delegacijos iškvietimui lėšas suaukojo amerikiečių organizacijos, remiančios nepajėgiuosius.

Programą tęsiant, 1991 metų vasarą Lietuvon nuvyko 11 asmenų amerikiečių delegacija, kurią kvietė Lietuvos Respublikos Sveikatos Apsaugos Ministerija ir Lietuvos Invalidų Draugija. Delegacijos sudėtis: trys gydytojai reabilitacijos specialistai, advokatas dirbęs su fiz. nepajėgiaisiais, specialios pedagogikos mokytoja, pedagogas dirbęs su aklaisiais, trys važiuojamose kėdėse dirbą sporte, savarankiško gyvenimo centruose, paramos grupėse ir vyresnio amžiaus žmonių atstovė. Buvo apsilankyta Plungėje, Klaipėdoje, Birtstone, Panevėžyje, Utenoje, Palangoje. Dalyvavo vietos Invalidų D-jos sušauktuose susirinkimuose, kai kur tekdavo susitikti tik su d-jos atstovais. Apsilankyta Aklųjų d-jos namuose ir Kurčiųjų d-jos namuose.

Vilniuje, penkių dienų konferencijoje, buvo praves tas paskaitų ciklas. Tematika - medicininė daugiaprofilinė reabilitacija: vaikų ir suaugusių. Buvo demonstruojami fiz. terapijos pratimai, darbas su nepajėgiais vaikais (sukėlė didelį dėmesį), kalbama apie vyresnių žmonių problemas, jiems programas ir paramos grupes. Ypatingą įspūdį lietuviams padarė delegacijos

penketukas su fizinėmis negaliomis, apie kurias jie labai atvirai ir nuoširdžiai diskutavo. Konferencija prasiėjo pirmą perversmo dieną, tačiau, konferencijon suvažiavusių iš visos Lietuvos, dalyvių skaičius nesumažėjo. Amerikiečiai kelio nės išlaidas patys apsimokėjo, o Lietuvoje buvo labai gražiai sutikti ir priimti.

Pasikeitimo programa vykdoma toliau. 1992 m. rugpjūčio mėnesiui iš Lietuvos jau pakviesta 17 asmenų, pasiryžusių dirbti savo žmonėms su negalia. Šių metų pasikeitimo programos tikslas: išmokyti Lietuvos medicinos profesionalus aktyvios reabilitacijos technikos ir pačius žmones su negalia supažindinti su sau padedančiomis organizacijomis ir įsijungimu į vi-

suomenę. Tai bus eksperimentas, kaip sėkmingai amerikiečiai gali padėti lietuviams reabilitacijoje ir požiūrio į nepajėgiuosius pakeitime. Kaip šį kartą pavyks - nulems ateities pasikeitimo programą.

Lietuvos delegatų tarpe bus penki žmonės su negalia: keturi paraližuoti ir vienas aklas. Septyni suaugusių medicininę reabilitacijai: du gydytojai, du fiz. terapistai, medicinos sesuo, socialinis darbuotojas, kuris padės pacientams ir šeimoms prisitaikyti prie negalios (tokių Lietuvoje dar nėra). Keturi specializuosis vaikų reabilitacijoje: vienas - vaikų gydytojas-a, vienas vaikų terapistas, specialios pedagogikos mokytojas. Taip pat kviečiamas nepajėgaus vaiko tėvas ar motina,

kad pastudijuotų, kaip tėvai Amerikoje organizuojasi, kad vieni kitiems padėtų ir kaip stengiasi tokiems vaikams pagerinti sąlygas visuomenėje. Septyniolikta narė - Carito atstovė.

Ketvirtam pasikeitimo tarpsniui - 1993 metams, tikimasi gauti federalinės ir Michigano valdžių finansinę paramą. Šiuo metu kviečiami ir patys lietuviai prisidėti savo auka, nors simboliškai įsijungiant į šį projektą. Artimiausio lietuvių telkinio, Detroito lietuvių visuomenės, greičiausiai susipažinusi su šia pasikeitimo programa, labai šiltai reaguavo ir patys pirmieji pradėjo aukoti. Ir maža auka yra reikšminga - parodanti jungi masį į amerikiečių pastangas padėti Lietuvai. O iš jų galime labai daug gauti: neapmokamą gydymą Michigano universiteto ligoninėje sunkių ligų atveju Lietuvos vaikams, neapmokamą specialistų apmokymą. Čekiai rašomi:

"American - Lithuanian Exchange Program" ir siunčiami: Dr. W. Waring, 2355 South Seventh, Ann Arbor, MI 48103.

Šiam reikšmingam projektui vadovauja amerikietis be jokių giminystės ryšių su lietuviais, turįs tiksliai nuostabų idealizmą, profesinį išsilavinimą, energiją ir tikėjimą, kad lietuvių tauta yra gabi, entuziastinga, norinti panaikinti komunizmo sistemos pasėkas - pažeminimą senų ir nepajėgiųjų. Dr. Waring tiki, kad Lietuva gali tapti pavyzdžiu visoms nepriklausomybę atgavusioms tautoms.

IŠKILIŲ LIETUVOS VALSTYBINĖS OPEROS SOLISTŲ

KONCERTAI AMERIKOJE

Irena Milkevičiūtė
sopranas

Vaclovas Daunoras
bosas

Robertas Bekionis
pianistas

Koncertai įvyks:

Detroit - kovo 1 d.
Cleveland - kovo 8 d.
Chicago - kovo 15 d.
New York - kovo 21 d.

Rengia

Lietuvių Fondas

Baltimorėje - kovo 29 d.
St. Petersburg - balandžio 2 d.
Los Angelėje - balandžio 5 d.

CANNERY WORKERS /
ALASKA

HIRING \$800 + WEEKLY, OVER 8000
OPENINGS, MALE / FEMALE, FREE
TRANSPORTATION ROOM AND BOARD.
CALL E.I.C. NOW! 1-206-738-7000 EXT.
780486

JAV-IŲ LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PAREIGŪNAI WASHINGTONE

(Atkelta iš 1 psl.)

Ponia Yee pažadėjo sudaryti galimybes LB atstovui asmeniškai platformos komisijai liūdyti. Iš savo pusės, LB atstovai pažadėjo veikti i Amerikos lietuvių, kad jie aktyviau jungtųsi i politinę veiklą.

Pokalbio metu buvo paliesta politinių grupuočių formavimasis Lietuvos Aukščiausioje Taryboje. Buvo paminėta, kad šiuo metu partijos tik pradeda formuotis. Pageidaut, kad Demokratų partijos centro komitetas priimtų stažuotis keletą Aukščiausios Tarybos frakcijų darbuotojų, tuo sudarant jiems galimybę tiesioginiais stebėti demokratinį procesą. Iš savo pusės Lietuva mielai priimtų demokratų partijos vadus, atvykusios susipažinti su Aukščiausios Tarybos veikla.

VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Valstybės departamente kalbėtasi su Rytų Europos departamento vice-direktorium Shaun Byrnes, kurio tiesioginėje žinioje yra Baltijos valstybių skyrius. Keletą metų darbavęsis Maskvoje, Byrnes gerai yra susipažinęs su lietuvių vesta kova atgauti nepriklausomybę ir šiuo metu Lietuvą užgulusiomis problemomis. Jo būta gerai informuoto prieš keletą dienų pasirašytos Lietuvos ir Lenkijos tarpvalstybinės deklaracijos ir konsularinės konvencijos klausimu, turėta žinių apie tą dieną vykstantį V. Landsbergio vizitą Maskvoje.

Pokalbio metu LB atstovai kėlė sovietinės kariuomenės iš Lietuvos išvedimo, ekonominės paramos, privatizacijos, "trikampės" (trilateral) prekybos klausimus. Pastaroji sąlygoja paramą Nepriklausomų valstybių sandraugai dalies skiriamų lėšų išleidimu Baltijos ir buv. satelitinėse valstybėse.

Byrnes paminėjo, kad valstybės sekr. J. Baker yra formaliai pasisakęs dėl sovietinių karinių jėgų išvedimo iš Pabaltijo. Šiuo metu geriausia pasikliauti "privacia" diplomatija. Vasario pradžioje Baltijos valstybėse lankysis viceprez. D. Quail. Vizito metu praneš apie papildomos paramos paskyrimą Baltijos valstybėms.

U.S. AGENCY FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT

Valstybės departamento globoje veikia U.S. Agency for International Develop-

ment. LB atstovų susitikta su paramą Baltijos valstybėms administruojančia Dagnija Kreslins. 1991 biudžetinių metų paramos dydis yra 14 mln. dolerių. 1992 biudžetinių metų parama, tikimasi, sieks 15 mln. dolerių. Skiriamą paramą galima suskirstyti i tris dalis: parama skatinti ekonominę atsistatymą (60%), parama skatinti demokratinę iniciatyvą (20%) ir parama krašto gerbuvio pagerinimui (20%).

Pirmoji apima privatizaciją, verslo ir prekybos vystymą, bankinių struktūrų įvedimą. Demokratinės iniciatyvos sritis apima parlamentarinės sistemos įtvirtinimą, teismo proceso reformas, žmogaus teisių garantijas. Krašto gerbuvii pagerinti parama liečia žemės ūkio našumo pakėlimą, medicininę pagalbą, energetiką ir t.t.

Pereitų metų lapkričio gruodžio pradžioje Baltijos valstybėse lankėsi JAV-ių delegacija. Ji susipažino su esama padėtimi ir nustatė prioritetus paramai teikti. Apsilankymo Baltijos valstybėse išdavoje yra išleistas 138 puslapių raportas, kuriame pateikiami surinkti duomenys visa eile klausimų ir analizuojama paramos reikalingumas.

D. Kreslins LB-nės atstovams išaiškino administracinius kanalus, kuriais parama Baltijos valstybėms bus nukreipiama. Taip pat atsakė i pateiktus klausimus dėl mūsų organizacinių vienetų kvalifikavimosi tapti JAV-ių skirtos paramos perdavėjais Lietuvai.

BALTUOSE RŪMUOSE

Baltuose Rūmuose LB-nės atstovai kalbėjosi su prezidentinių asistentu Sichan A. Siv ir jo pavaduotoju James Schaefer. Prašyta sustiprinti JAV-ių pastangas atitraukti sovietinę kariuomenę iš Baltijos valstybių, didinti joms teikiama ekonominę paramą. Prašyta, kad prez. G. Bush Vasario 16-sios proga padarytų specialų pareiškimą.

Priminta, kad Amerikos lietuviams prez. Busho praityje užimtos pozicijos Baltijų valstybių nepriklausomybės atžvilgiu buvo nesuprantamos, kaip ir neaiškūs kai kurie jo administracijos šiandieniniai ėjimai. JAV-ių LB yra pasipiktinusi Baltijos valstybių nepakvietimu i Washingtonę už kelių dienų įvyksiančią konferenciją ekonominės paramos Nepriklausomų valstybių san-

Posėdžiauja IX Išeivijos Lietuvių Tautinių šokių šventės rengimo komitetas Chicagos "Seklyčioje" sausio 25 d. Iš kairės: Nijolė Pupienė, Dalia Viskontienė iš Toronto, Vytautas Bireta iš Toronto, Birutė Jasaitienė ir pirmininkas dr. Petras Kisieličius.

draugai reikalu. Baltieji Rūmai turėtų žinoti, kad ekonominius nedateklus kenčianti Lietuva paskutiniaisiais mėnesiais Rusijai suteikė stambią paramą maisto produktais. Taip pat žinotina, kad per Baltijos valstybių uostus bus vykdomas pagrindinis paramos tiekimas Rusijai ir kitoms sandraugos valstybėms. Prašyta klaidą atitaisyti užsienio valstybių konferencijon pakviečiant Baltijos valstybes.

Baltųjų Rūmų pareigūnai informavo apie planuojamą konferenciją specifinai pristatyti klausimams liečiantiems Baltijos valstybes. Baltųjų Rūmų pareigūnai deda pastangas Baltijos valstybėms padėti per Citizens Democracy Corps organizaciją. Žadama pradėti leisti biuletinį skirtą Amerikoje esančioms etninėms – tautinėms grupėms. Dalis šių planų yra susiję su artėjančiais prezidentiniais rinkimais.

JAV-IŲ INFORMACIJOS AGENTŪROJE

Išskirtiną dėmesį LB delegacijai skyrė Valstybės departamento žinioje veikianti U.S. Information Agency. Jai atstovavo keturių departamentų vadovai: James E. Smith, Stephan Strain, Susan Sutton Robinson, dr. William James. Jų vadovaujamiems padaliniais tenka administruoti kelių milijonų dolerių vertės paramą švietimo, komunikacijos, valdžios administracijos srytims. Dabartiniu metu planavimo stadijoje yra Lietuvai skirtos programos tikslu padėti anglų kalbos mokytojų ruošoje, ekonomikos ir verslo administratorių pasitobulinime, media (televizijos, radijo, spaudos) darbuotojų paruošime. Planuojama Lietuvai padėti įstatymų ruošos, prokuratūros pertvarkos, pasikeitimo akademikais bei studentais. LB-nės pareigūnai pagei-

davo, kad būtų naudojamosi išeivijoje esančiais mūsų talentais ir veikiančiomis lietuvių mokslo ir švietimo institucijomis. Dr. V. Vengriui Krašto valdyba yra pavedusi su JAV-ių valdinėmis institucijomis koordinuoti akademinių programų Lietuvai teikimą.

LIETUVOS

JAUKIAI PAMINĖTA SUKAKTIS

Chicagos lietuvių evangelikų – liuteronų Ziono parapijos veiklūs nariai, Onutė ir Jonas Pilmonai, gruodžio 28 d. iškilmingai paminėjo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Pobūvį miečiams tėvams suruošė lietuviškai išauklėti ir išmokslinti trys sūnūs gražiame priemiesčio restorane, i kurį sukvietė apie 60 sukaktuvininkų giminių ir draugų.

Įvadiniu žodžiu pobūvį pradėjo vyr. sūnus Rimas, iškeldamas tėvų meilę ir pasišventimą auginant šeimą. – Toks darbas ir įnašas i vaikų gyvenimą yra neįkainuojamas ir nėra įmanoma už tai atsilyginti, – baigdamas pabrėžė Rimas.

Prieš pradėdant vaišintis, maldą sukalbėjo ir sukaktuvininkus pasveikino parapijos klebonas kun. Jonas Juozupaitis. Vaišėms baigiantis, gražiai paruoštu žodžiu, giminių vardu sveiki-

AMBASADOJE

Šeštadienio rytą LB pareigūnai lankėsi Lietuvos ambasadoje. Trejetą valandų trukusio pokalbio su ambasadorium St. Lozoraičiu metu diskutuota Lietuvos pilietybės ir nuosavybės atgavimo Lietuvoje klausimai, tartasi dėl tarpusavio informavimo ir veiklos derinimo.

St. Lozoraitis pastebėjo, kad jo santykiai su LB-ne yra "ne tik geri, bet ir labai geri". Dėkojo pirm. V. Maciūnui už pradžią akcijos organizuoti tuometinei Lietuvos Pasiuntinybei finansinę paramą. St. Lozoraičio nuomone, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, išeivijos organizacijų rolė tebėra svarbi. LB-nei tenka pareiga prižiūrėti, kad demokratijos principai ir demokratinė struktūra Lietuvoje būtų išlaikyti.

Sutarta ši pavasarį JAV-se suruošti kelių dienų konferenciją investicijų (verslo) prekybos Lietuvoje reikalui. Konferencijos oficialiais rengėjais bus Lietuvos Ambasada JAV-se ir JAV LB Krašto valdyba.

no sesuo Žiobrienė, o anūkė savo močiutę papuošė "aukso" karūna.

Jaunystę Onutė ir Jonas praleido prie Nemuno krantų – Jurbarko ir Smalininkų apylinkėse. Dabar, dar būdami geroje sveikatoje, užsitarnautas poilsio dienas leidžia gražiame Hickory Hills priemiestyje, vasaromis išvažiuodami i Wisconsin ir Minnesotą pas ten gyvenančius vaikus pažvejoti ir pagrybauti.

J.J.

1040 U.S. Individual Income Tax Return - 1991

**SERVICING
INDIVIDUALS and
SMALL
BUSINESSES**

Diane Stimburys
Accounting Services
Enrolled Agent

943-6610
28080 Chardon Road, Suite 206
Willoughby Hills, OH 44092
Reasonable Returns at Reasonable
Rates - Call for YOUR Appointment!

MOTERŲ LYGYBĖ

VLADAS VJEIKIS

Čia tokia slidi tema, kad vos tik pradėjus apie tai kalbėti ima baimė, kad nebūtum apšauktas vyrišku šovinizistu ar net vyriškos veislės kiaulė. Taigi, atleiskite jeigu pradėsiu su įžangėle. Kai įžangėlė tampa didesniais išvedžiojimais, negu pats rekalias. Nenusiminkite. Bus trumpai. Taigi.

Man senieji Lietuvos imigrantai pasakojo apie linksmus nutikimus jų jaunystės laikais. Tai vykdavo Lietuvių Auditorijoje, Chicagoje. Čia, šio šimtmečio pradžioje, virė lietuviškas visuomeninis gyvenimas. Buvo visko, bet įdomiausi buvo šokiai kiekvieną šeštadienį. Šokiai šokiais, bet visi laukdavo pabaigos. Čia būdavo tikras pasismaginimas. Jaunimas grįždavo namo su praskelta galva ar kraujais varvančia nosim. Ir jeigu kartais to pasismaginimo neįvykdavo, tai visi skirstydavosi nukabintom nosim.

Paskui tas kultūrinis pasismaginimas išnyko. Niekas nežino kodėl. Gal disertacijų rašytojai neatkreipė į tai reikiamo dėmesio. Toks pasismaginimų nuosmukis būtų sulaukęs šimto metų jubiliejaus, jeigu nebūtų gauta paramos iš Lietuvos.

Nekantrybių klausimas. Kur čia apie moterų lygybę? Turėk kantrybės. Tuose, ano šimtmečio veiksmuose, buvo baisi moterų diskriminacija. Jos nebuvo visai įtraukiamos į tuos puikius pasimušimus. Vyrai veikė, o moteris palikdavo nuošaly. Nei joms į nosį kaukštelėdavo, nei šonkaulių laužė. Gal kartais tik stipriau paspausdavo. Bet tai toks privatus reikalias, kad Amerikos konstitucija į tai draudžia kištis. Dėl šitos nelygybės, žinoma mergelės kentėjo. Bet būdamos kuk-

lios lietuviškos nereisė jokios pretenzijos. O kam čia malonu su praskelta galva namo grįžti.

Ir štai, kaip minėta, laikai pasikeitė. Chicagoje šokiuose tarybinis lietuvis trinkelėjo mergaitei į nosytę. Pasipylė kraujas iš tos nosytės. Čia vyrai, regėdami kraują, pašoko tvarkos daryti. Prasidėjo civilinis karas. Tarybiniai lietuviai prieš Amerikos lietuvius. United Nations į šį reikalą pažiūrėtų kitaip. Čia kovėsi Amerikos piliečiai su Lietuvos piliečiais. Taigi tarptautinis karas. Žinoma, United Nations turėtų ilgai posėdžiauti, svarstyti, tarti ir nutarti. Laimei, kad Chicago policija buvo daug greitesnė už United Nations. Susėmė kuriuos reikia ir kurių nereikia. Tat tuo ir pasibaigė civilinis karas.

O kas būtų jeigu nutartų, kad tai tarptautinis karas. Mat kariavo Amerikos piliečiai prieš Lietuvos piliečius. Laimei tas įvykis nepasiekė Amerikos prezidento ausų. Pagalba Lietuvai būtų užkliuvusi. Kaip tu gelbėsi, kurie prieš tave kariauja.

Dabar tas pats nekantruolis ima klausinėti, ką čia bendro turi su moterų lygybe. Ogi labai daug. Tarybiniai lietuviai mums pavyzdžiais įrodė, kad moterų lygios su vyrais. Gali ir mergelei, jei nori, trenkti per nosį. Jeigu lygybė, tai visose srityse.

Turime būti dėkingi mūsų naujesiems ateiviams iš Lietuvos, kurie pakelia mūsų slūgstancią lietuvių iki tarptautinių aukštybių.

Beje, statistikos mėgėjai suskaitė kraujo lašus, kuriuos mergelė išvarino jaunimo Centro take. Suskaičiuota dvidešimt septyni lašai. Tai didelė auka išryškinant vyrų ir moterų lygybę...

"TORVIL" LTD.

FORMERLY J.&J. CANADIAN-EUROPEAN EXP.-IMP. CO.

**NEW LOWEST PRICES
DOOR TO DOOR DELIVERY**

**PARCELS TO
YOUR
HOMELAND**

NEW!!! AIR CARGO service (4 - 5 weeks delivery)

- ▶ **PAKIETAI PAČIŲ SUPAKUOTI** (Nauji ir vartoti rūbai)
(mažiausia 5 klg. / 12 sv., iki nenustatyto svorio)
- ▶ **STANDARTINIAI MAISTO PAKIETAI**
(reguliarus pristatymas)
- ▶ **GREITAS MAISTO PAKIETAS** (14 dienų pristatymas)
- ▶ **SVEIKATOS SVEČIŲ APDRAUDIMAS** (tik Canadoje)
- ▶ **PARDUODAMA RUSIŠKI AUTOMOBILIAI**
žemiausios kainos – per 3 mėn. pristatymas
(Volga, Lada, Samara = Sputnik, Moskvich, Tavria, Niva).
- ▶ **GREITU LAIKU BUS GALIMA PIRKTI OKIO REIKMENIS**
(traktorių, plūgą, sėjimo mašiną ir t.t.)

CALL TOLL FREE 1 - 800 - 932-7995

New dealers welcome

CANADA

Head Office

63 Galaxy Blvd., Unit #7,
Rexdale, Ontario M9W 5P1
Tel: (416) 798-3320
Fax: (416) 798-3321

Branch

TORVIL PARCELS
404 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel: (416) 534-3860
Fax: (416) 533-4910

LITHUANIA

LATVIA

ESTONIA

UKRAINE

BYELORUSSIA

MOLDAVIA

ARMENIA

GEORGIA

ST. PETERSBURG

MOSCOW

U.S.A.

Head Office

2136 West Chicago Ave.,
Chicago, Ill. 60622
Tel: (312) 278-5258
Fax: (312) 278-0875

Branch

R&R INTERPOSTMIK CO.
1055 Broadway, Buffalo,
N.Y. 14212
Tel/Fax: (716) 894-9880

ACCEPT PARCELS BY UPS

TORVIL Ltd dealers:

TORVIL Ltd.
2136 W. Chicago Ave.,
Chicago IL. 60622
Tel: (312) 278-5258
Fax: (312) 278-0875

R & R INTERPOSTMIK CO.
1055 Broadway
Buffalo, N.Y. 14212
Tel: (716) 894-9880
Fax: (716) 894-9880

UNIVERSAL SHIPPING SERVICE
61 Cabot Str.
Chicopee MA. 01013
Tel: (413) 592-9082

ZALESKI'S CENTRAL SERVICE
6614 S. Pulaski Rd.
Chicago IL. 60629
Tel: (312) 582-4745

UKRAINIAN GIFT SHOP
11758 Mitchell, Hamtramck
Detroit, MI. 48212
Tel: (313) 892-6563

ALEX PISARCHYK
8840 N. Western
Des Plaines, IL. 60016
Tel: (708) 297-2897

SAULUS IMPORT-EXPORT
7034 S. Rockwell Ave.
Chicago IL. 60629
Tel: (312) 434-9678

PAK & MAIL
28262 Chardon Rd.
Cleveland, OH. 44092
Tel: (216) 943-4772

EUROPEAN CRISTAL & GIFT
2915 W. Devon
Chicago IL. 60659
Tel: (312) 973-7669

LEONARDO'S GIFT IDEAS
7101 W. Belmont Ave.
Chicago IL. 60634
Tel: (312) 889-5547

POLETOURIST
4995 Springdale Blvd.
Hilliard, OH. 43026
Tel: (614) 777-1469

**UKRAINIAN CERAMIX
PARCEL & TRAVEL SERVICE**
77 Ontario View
Rochester NY. 14617
Tel: (716) 544-6437

POLONIA TRAVEL AGENCY
1105 E. Roosevelt Rd.
Lombard IL. 60148
Tel: (708) 932-9875

NATALIA AGENCY
324 Brasil Str.
Pittsburgh PA. 15227
Tel: (412) 881-4627

VERA THOMAS
18805 N. 43th Place
Phoenix, AZ. 85024
Tel: (602) 569-0629

POLONIA TRAVEL AGENCY
2442 W. 47th Str.
Chicago IL. 60632
Tel: (312) 254-2738

LEMONT TRAVEL & SERVICE
106 Stephan Str. suite #104
Lemont, IL. 60439
Tel: (708) 257-1700

SZYKULA TRAVEL AGENCY
5712 Ewing Ave.
Minneapolis MN. 55410
Tel: (612) 920-2534

TRAVEL IDEAS
4857 W. Irving Park Rd.
Chicago IL. 60641
Tel: (312) 286-0026

POLONIA TRAVEL AGENCY
2864 N. Milwaukee Ave.
Chicago IL. 60618
Tel: (312) 235-0303

POLONEZ TRAVEL CONSULTANTS
235 Main Str.
South Rivierz, N.J. 08882
Tel: (908) 390-0244

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE

FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

**ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS**

**DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS**

**Visi, kurie skelbiasi Dirvoje
niekad nesigali**

ŠAUNIOS VESTUVĖS ST. PETERSBURGE

Tuos šaunius vestuvinius sveikina (vidurinė nuotrauka) močiutė Alena Devenienė – Grigaitienė.

Saulėtą sausio 18-tos dienos popietę pažįstami, draugai, giminės rinkosi į Švento Jėzaus Vardo bažnyčią dalyvauti jaunų lietuvių, Alenos Bobelytės ir Tomo Glavinsko sutuoktuvėse.

Alena Bobelytė yra dr. Kazio ir Dalios Bobelių dukra, baigusi prekybos mokslus ir šiuo metu siekianti laipsnio auklėjimo (education) srityje.

Tomas Glavinskas – sūnus Alberto ir Laimos Glavinskių, yra baigęs University of Illinois prekybos sritį (marketing) ir šiuo metu dirba Time-Warner, Inc. Tampa, Floridoje.

Su malonumu stebėjome mažamečius, Aleksą Bobelytę ir Sofiją Degesytę, lydima Vyto ir Mykolo Degesių, nešančius gėlių krepšelius; stebėjome besišypsiančius pamerges, Lydiją Sa baitę– Newsome, Rūtą Degesienę ir Aldutę Bobelytę lėtai žingsniuojančius altoriaus link. Džiaugsmingai ir skardžiai skambėjo muziko Aloyzo Jurgučio valdomi vargonai, ir jų garsų lydima žengė jaunoji, vedama savo tėvo prie altoriaus, kur jos laukė jos būsimoji ir pabroliai, Paulius Jozaitis, Edvardas ir Tadas Glavinskai.

Kunigas Jonas Gasiūnas sutuokė jaunosius ir atnšavo Šventas Mišias. Atatin kamus skaitymus iš Švento Rašto, gražia lietuvių kalba,

skaitė Julius Degesys ir Lijvija Bobelienė.

Po bažnytinių apeigų į vestuvinę puotą Lakewood Country klube suplaukė gausybė svečių ir giminių. Čia matėsi praeitų dienų tėvų draugai: Lipskiai, Vienužiai, Gedgaudai, Griniai, Tu masoniai, Pauliai, Pacevičius. Čia jaunavedžių džiaugsmu dalinosi artimesni ir tolimesni giminės: jaunų abu dėdės Zabukai iš Čikagos, krikštamotė Brinienė, jaunosios dėdės, dr. Algirdas ir Kęstutis Deveniai, Jurgis Bobelis, iš Kanados Stankevičiai, Spudai, iš Kalifornijos – Jasaičiai, Paškauskai, Vileišytė, Skirius. Iš Baltimorės – Armonienė, iš Kolorado – Mikelevičiai, iš New Yorko – Vakselis ir daugelis kitų čia nepaminėtų.

Vestuvinei puotai vadovavo Jonas Bobelis. Visiems suėjus ir susėdus prie stalų protautinių juostų "tiltą" įžengė jaunieji kur juos sutiko abiejų tėvai su vynu ir duona ir kur visus pradžiuogino tautinių šokių grupelė kartu su jaunaisiais pašokdama vestuvinį šokį.

Laike vakarienės ir gausybės tostų visi linkėjom jauniems laimės, pasisekimo. Itin prasmingą žodį tarė jaunosios močiutė Alena Devenienė–Grigaitienė, linkėdama jauniems ne tik darnaus sugyvenimo, laimės, bet ir primindama neužmiršti Lietuvos.

Buvo tikrai džiugu matyti ir išlydėti šią jauną, gražią lietuvių porą. Jie kuriasi ir lieka gyventi Floridoje.

Dalyvė

FILATELIJA

Nr. 1.

Antanas Bernotas

JAV tarp kitko išleido ir šiuos naujus pašto ženklus:

1. Rugsėjo 7 d. išleido 29 centų pašto ženklą, kuriuo paminima District of Columbia dviejų šimtų metų sukaktis.

Pašto ženkle parodyti svarbesnieji Amerikos sostinės Washingtono pastatai,

esą Pensylvania Avenue. Columbijos distriktas randa si prie Potomac upės tarp Marylando ir Virginija vals-

tijų ir užima 69 kvadratinį mylių plotą. Jame gyvena virš 1 milijono gyventojų. Dėl savo patogios padėties jau 1791 m. vieta buvo parinkta viso krašto sostinei Washingtonui. 1878 m., kaip ir kitoms valstijoms, distriktui buvo suteiktos valstijos teisės.

2. JAV ruošdamosios švęsti Amerikos atradimo 500 metų sukaktį, kuri bus sekančiais metais, AMERICA serijoje jau išleido trečią pašto ženklą laidą.

Šį kartą spalio 12 d. buvo išleistas 50 centų oro pašto ženklas, kuriame parodytas į eskimą panašus žmogėnas. Aplinkui įrašas sako, kad "pirmieji amerikiečiai atplaukė iš Azijos". Yra tačiau sakoma, kad dar prieš-kolumbiniais laikais, apie 1000 metų po Kr., pirmieji pasiekė rytinį kontinento pakraštį vikingai. Kitais metais paminėjimui bus išleista daugiau pašto ženklų, tuo labiau, kad prie paminėjimo prisidės ir kitos Amerikos valstybės bei Ispanija ir Italija.

ANGLIJA prieš kiek laiko išleido keturių pašto ženklų seriją su savo žymiais jūrininkais. Čia dedame 24 penų pašto ženklą su lordu Nelsonu.

Lordas Horatio Nelson (1758 – 1805) gimė Norfolk, kur ir mokėsi. Nuo 1770 metų tarnavo laivyne ir plaukiojo laivuose Vakarų Indijos kelionėse į Šiaurės Poliu. Nuo 1784 m. perėjo tarnauti į karo laivyną. Dau-

giausia pasižymėjo Prancūzų Revoliucijos ir karo žygiuose prieš Napoleoną. Su savo laivynu 1801 metais buvo ir Baltijos jūroje mūšyje su Danija. Bet labiausiai pagarsėjo Trafalgaro mūšyje 1805 m. prie šiaurinės Ispanijos krantų su savo karo laivu Victory, kurio metu buvo sužeistas ir mirė. Buvo pakeltas į jūrų admirolo laipsnį.

LIETUVA paskutiniu laiku vėl išleido visą eilę naujų pašto ženklų ir vokų, skirtų įvairioms progoms ir įvykiams paminėti.

Čia dedame 20 kapeikų pašto ženklą, kuriame parodytas trimituojuantis skrendantis angelas. Pašto ženklas skirtas paminėti kovo 11

dienai, kada tą dieną 1990 m. buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas. Pašto ženklui projektą piešė dail. M. Jasilionytė. Spausdintas Leipzige, Vokietijoje.

PARENGIMAI

1992 M.

• VASARIO 16 d. Minėjimas 4:00val. Clevelande Dievo Motinos parapijoje salėje.

• VASARIO 29 d. Užgavėnių Balias rengia skautų tėvų komitetas.

• BALANDŽIO 25 d. Grandinėlės parengimas.

• BALANDŽIO 26 d. Šv. Jurgio parapijos Atvelykio Stalas 11:30 v.r. iki 3:30 p.p.

• KOVO 8 d. Lietuvių Fondo koncertas.

• GEGUŽES 2-3 d.d. – Clevelando ateitininkų metinė šeimos šventė.

• GEGUŽES 25 d. Prisiminimo diena ruošia Šv. Jurgio parapijos karo veteranų 613 postas 8:30 v.r. vėliavos iškėlimas, 9:00 Mišios ir vėliau pusryčiai.

• LIEPOS 12 d. Šv. Jurgio parapijos Gegužinė. Parapijos sodyboje 11:30 val.

• LIEPOS 26 d. sekmadienyje 12-ą valandą popiet, Žalgirio šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero Beachland parke – 17815 Canterbury Rd. Cleveland.

• RUGPIUČIO 2 d. – sekmadienyje 12-ą valandą popiet, LKVS "RAMOVĖ" Cleveland'o skyrius rengia gegužinę prie ežero – Beachland parke, 17815 Canterbury Rd Cleveland.

• LAPKRIČIO 15 d. Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis 11:30 iki 3:30v.

• LAPKRIČIO 21 d. LKVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyrius rengia Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimą Lietuvių Namuose – Clevelande.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

**CLEANING LADY
NEEDED
CALL 696-6966
WEEKLY**

Grandinėlės šokėjai atliks lietuviškų sceninių liaudies šokių pykę 16 Vasario minėjimo programoje Clevelande. Vadovė – Renė Motiejūnaitė – Booth, šokių mokytojos – Audra Gedrytė ir Siga Bankaitytė–Andrew, muzikantas – Rimas Bilionas. Grupės globėja ir administratorė – Aleksandra Sagienė.

V. Plodžinsko nuotr.,

Vaclovas Kleiza, Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje, kalbės Vasario 16 d. šventėje Clevelande.

SOCIALINĖ PARAMA LIETUVAI

Clevelando BALFo skyrius gana intensyviai darbuojasi. BALFo organizuojama šalpa remti Lietuvos našlaičius, senelius ir Sibiro tremtinius vyksta sėkmingai. Labai trumpu laiku jau surinkta 1.005 dol.. Penki šimtai dol. nuvežta į Lietuvą ir perduota vyskupui Sigitui Tamkevičiui, kuris sutiko prižiūrėti, kad pinigai pasiektų reikiamą tikslą.

Praėjusią savaitę, BALFo darbuotojai išsiuntė 16 siuntinių Sibiro lietuvių potitinių kalinių ir tremtinių sąjungai, Kaune. Clevelando lietuviai nuoširdžiai ir duosniai aukoja kai šalpos tikslas aiškus ir konkretus.

CLEVELANDO

LIETUVIŲ

BENDRUOMENĖS

Socialinių reikalų vadovė Marytė Mikonienė, su savo grupe ruošia pagamintų koldunų išpardavimą, sekantį sekmadienį vasario 9 d. tuoj

po pamaldų, Dievo Motinos parapijos kavinėje, visą dieną sriria BALFo šalpai.

SUTIKO PAREMTI BALFO ŠALPOS VEIKLĄ

Cleveland'o menininkai. Kovo 22 d. Dievo Motinos parapijos auditorijoje įvyks "GALA" koncertas. Balfas kviečia visus šią datą pasižymėti ir atsilankyti į šį idomų koncertą, kuriame dalyvaus 13 iškiliausių menininkų. Programos koordinatore – Aldona Stempuzienė. Visas pelnas skiriamas Lietuvos našlaičiams, seneliams ir Sibiro tremtiniams.

RAMOVĖNŲ SUSIRINKIMAS

LKVS "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus metinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 23 d., 4 val. po pietų Lietuvių namų apatinėje salėje.

Dienotvarkėje: valdybos, kontrolės komisijos pranešimai, einamieji reikalai, valdybos, kontrolės komisijos

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO
74-Ų METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS CLEVELANDE
[VYKS SEKMADIENĮ, VASARIO 16 D.]

9:45 vėliavų pakėlimas prie Laisvės paminklo.
Iškilmingos šv. Mišios 10 val. Dievo Motinos bažnyčioje.
10:30 val šv. Jurgio bažnyčioje.

IŠKILMINGAS MINĖJIMAS

4 VAL. P.P. DIEVO MOTINOS PARAPIJOS AUDITORIJOJE.

Kalbės Lietuvos gen. konsulas Chicagoje, VACLOVAS KLEIZA
Meninę dalį atliks tautinių šokių grupė GRANDINĖLĖ,
vad. Renės MOTIEJŪNAITĖS – BOOTH ir Audros GEDRYTĖS,
gros Rimas BILIONAS.

Himnus sugiedos sol. Virginija BRUOŽYTĖ–MULIOLIENĖ,
akompanuos muz. Rita KLIORIENĖ.

Įėjimas – auka (išlaidoms padengti) 4 dol., studentams ir jaunesniems veltui

Visus lietuvius maloniai kviečiame atsilankyti.

JAV Lietuvių Bendruomenės
Clevelando
Apylinkės Valdyba

Amerikos Lietuvių Tarybos
Clevelando
Skyriaus Valdyba

rinkimai, užkandžiai. nariai
prašomi susirinkime dalyvauti
Valdyba

KVIEČIAME SVETELIUS Šeštadienį, š.m. vasario 29 d., Lietuvių Namuose bus tradicinis Clevelando Pilėnų skautų tunto blynų balius. Pradžią 7 val. vakaro. Bus skautiška programa, dovanų traukimas, karšta vakarienė su šampanu ir blynais. Šokiams gros geras orkestras. Bilietai: \$15 suaugusiems, \$7.50 jaunimui. Rengia skautų tėvų komitetas.

Ger.J.

KVIEČIA Į GINTARĄ Vasario 14, 15 d. "Gintaras" ruošia specialią vakarienę – "Valentine's Day" 12v. Vasario 16 d. "Gintaras" ruošia specialų bufetą 12 v.

Siuntiniai į Lietuvą - iš Clevelando,

ir tik **69 centai už svarą**, jei siuntinys sveria virš 100 svarų;
79 centai už svarą lengvesniems siuntiniams;

BE JOKIŲ PAPILDOMŲ PRIEMOKŲ

mimumas - 20 dol.

Iš anksto susitarus telefonu, siuntiniai gali būti paimti iš namų.

Sunkiems laikams Lietuvoje atėjus, pasiteiraukite dėl maisto siuntinių (skubus pristatymas). Skubus pinigų pervedimas giminiams Lietuvoje.

atlanta IE, 639 East 185th Str.
Cleveland, OH 44119 Tel. (216) 481-0011

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą tiūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

481-6677

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

DIRVA

IVYKIŲ KRONIKA

AMBASADORIUS LOZORAITIS LIETUVOJE

(Washingtonas, 1992 vasario 6. Lietuvos Ambasada) Šiandien p. Stasys Lozoraitis, Lietuvos Ambasadorius Jungtinėms Amerikos Valstijoms bei prie Šventojo Sosto, sugrįžo į Lietuvą po daugiau kaip 50 metų pertraukos. Su juo kartu keliauja jo žmona Danicla.

Ambasadoriui S. Lozoraičiui vasario 9 d. Vytauto Didžiojo Universitetas Kaune suteiks garbės doktoratą.

DALIS GRŪDŲ JAU KLAIPĖDOJ

Pirmoji Jungtinių Amerikos Valstijų Lietuvai dovanotų pašarinių grūdų dalis, ir būtent 33.499,56 metrinės tonos, pasieks Klaipėdos uostą laivu "Pride of Texas", vasario mėnesio 16 d., 12 val.

Likęs grūdų kiekis šiuo metu kraunamas į du kitus laivus, kurie išplauks už kelių dienų.

PAGERBKIME KONGRESMENĄ RICHARD DURBIN

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo - Vasario 16-tos - proga, Balzeko Lietuvos Kultūros Muziejus rengia susitikimą su lietuvių kilmės kongresmenu Richard Durbin. Susitikimas įvyks š.m., vasario 17 d., pirmaadienį, nuo 7 iki 9 val. vak., muziejaus Gintaro salėje.

Dalyvaujant šiame parenkime, išreikšime savo širdingą padėką kongresmeniui Durbinui už jo pastangas atstatant Lietuvos Nepriklausomybę, ir paskatinsim jį toliau dirbti Lietuvos labui. Visi kviečiami dalyvauti.

PRAŠYMAI FONDO PARAMAI GAUTI TURI BŪTI LAIKU PADUOTI

Lietuvių Fondo taryba praneša lietuvių visuomenei, kad, iš 1992 metų numatomo pelno, paramai gauti prašymai turi pasiekti Lietuvių Fondo raštinę ne vėliau šių datų:

Bendrai paramai gauti iki š.m. kovo 15 d. ir stipendijoms gauti iki balandžio 15 d.

Bendrai paramai ir stipendijoms gauti prašymų formos gaunamos Lietuvių Fondo būstinėje: 3001 West

59 th Street, Chicago, IL. 60629 tel. (312) 471-3900.

Visi prašymai turi būti užpildyti, pilnai atsakant į visus klausimus. Nepateiktus reikalaujamų duomenų ar nepilnai atsakius į klausimus, tokie prašymai bus peržiūrėti, bet nebus svarstomi.

Tos pačios sąlygos taikomos išeivijos ir Lietuvos prašytojams.

Lietuvių Fondo Taryba

ŽURNALISTŲ DĖMESIUI

Šių metų Lietuvių Fondo Žurnalisto Premijai parinkti laimėtoją yra sudaryta komisija iš:

Antano Juodvalkio,
Ramunės Kubiliūtės,
Ritonės Rudaitienės.

Kandidatai premijai siūlomi Antano Juodvalkio adresu: 6620 South Rockwell Ave. CHICAGO, IL. 60629, arba telefonu: (312) 925-0035

**DIRVOS NR. 45 IR 47
TILPUSIAME SKELBIME
"FIRMA LIETHUANIA",** buvo padaryta klaida. Vietoj 2458 W. 59 th St, turėjo būti 2458 W. 69 th St.

Už klaidą atsiprašome.

Dirvos administracija

LIETUVOS AIDAS

pagrindinis 16 psl. Lietuvos dienraštis duoda vyriausybės žinias ir objektyvų atskuriančios Lietuvos vaizdą. Tos žinios išeivijai labai naudingos.

KOMPOZITORIUS JERONIMAS KAČINSKAS – LIETUVOS NACIONALINĖS PREMIJOS LAUREATAS

Bostone gyvenančiam kompozitoriui, profesorui J. Kačinskui suteikta 1991 m. Lietuvos Nacionalinė premija. Kultūros ir Švietimo ministro Dariaus Kuolio sveikinimo telegramoje sakoma: "Sveikiname Lietuvos Nacionalinės premijos laureatą. Džiaugiamės, kad ir gimtojoje Lietuvoje įvertintas Jūsų didis menas. Iš visos širdies linkime sveikatos ir kūrybinės kloties."

Premijų įteikimas įvyks Vasario 16 išvakarėse. Komp. J. Kačinskas dėl objektyvių priežasčių negalės dalyvauti šiose iškilmėse, tačiau planuoja šią vasarą vėl nuvykti į Lietuvą.

1991 m. rudens viešnagės metu Lietuvoje buvo surengti jo 5 autoriniai koncertai, jo kūryba buvo dėmesio centre II-oje respublikinėje Mažosios Lietuvos muzikos konferencijoje, jam suteikti Lietuvos kompozitorių sąjungos garbės nario ir Klaipėdos garbės piliečio vardai.

Sausio 27, Berklee muzikos kolegijoje, kurioje komp. J. Kačinskas profesoriavo virš 20 metų, buvo surengtas iškilmingas maestro J. Kačinsko pagerbimas. Sausakimšoje kolegijos koncertinėje salėje, kolegų profesoriai ir būsimieji muzi-

kai – studentai išklause prof. J. Kačinsko pasakojimo apie savo kūrybą, apie sugrįžimą į Lietuvą ir aukščiausią įvertinimą joje. Lietuvoje vykusio koncerto vaizdo įrašai praturtino pasakojimą muzikinių kūrinių skambėjimu, kuriuos atliko pajėgiausi Lietuvos muzikos meistrai, orkestrai ir chorai.

Aukštas profesionalumas, pilnos žmonių koncertų salės sudarė didelį išpuolį apie Lietuvos muzikinę kultūrą, pirmą kartą apie ją išgirdusiai jaunajai publikai, aukštai įvertindama komp. J. Kačinsko kūrybos atsiėmimus ir pedagoginį darbą.

Berklee kolegijos vadovybė apdovanojo savo ilgametį profesorį atmintine vertinga dovana: išgraviruotu laikrodžiu. Stovinčios ovacijos ilgai nepaleido nuo scenos prof. J. Kačinsko ir jo žmonos Elenos. Toliau pagerbimas tęsėsi prie vai-

šių stalų pokylių salėje, kur kiekvienas asmeniškai galėjo pasveikinti prof. J. Kačinską, daugiau išgirsti apie Lietuvą ir jos muziką, palinkėti ilgų kūrybingų metų.

L.Ž.

**BOSTONE TRADICINĖ
KAZIUKO MUGĖ ĮVYKS
KOVO 8 D., sek., L.P.K.
3a salėje.** Atidarymas 11:30 val., 3 val. p.p. vaidinimas "Vyturėlio Giesmė" pagal s. Stefos Subatienės scenarijų paruoštas s.s. Stefos ir Linos Subatienių. Paragauti lietuviškų valgių, pasigrožėti skautiškais rankdarbiais (ir juos išsigyti), pasidžiaugti vaidinimu bei maloniai pabendrauti kviečia visus Baltijos tunto tuntininkę, ps. fil. Juratę Aukštikalnienę ir Žalgirio tunto tuntininką b. Vytautą Jurgelį.

**BALANDŽIO 12, 3 VAL.
P.P. L.P.K.** 3a salėje įvyks Kultūrinė popietė. Rengia Lietuvių Tautodailės Instituto Bostono skyrius, pirm. Saulė Šatienė L.Ž.

PADĖKA

A.A. ANTANUI GRINIUI MIRUS

Mano mylimas vyras buvo staigiai pašauktas į amžiną, žemiškų rūpesčių neturintį gyvenimą mirė š.m. sausio mėn. 10 d. Detroite, ir sausio 15 d., po iškilingų šv. Mišių Šv. Antano bažnyčioje, palaidotas Holy Sepulchre Kapinėse, Southfield Mich.

Su didžiu skausmu išgyventas jo netekimas nuolat bus mano mintyse, darbuose ir maldose.

Nuoširdžiai dėkoju kun. Alfonsui Babonui už rožinį laidotuvių namuose, šv. mišias šv. Antano bažnyčioje ir apeigas kapuose. Dėkoju muz. Stasiui Sližiui už jautrų giedojimą bažnyčioje. Ačiū Algiiui Zaprackui už atsisveikinimo pravedimą. Dėkoju už atsisveikinimo žodžius organizacijų atstovams: Vytautui Kutkui – LB Michigano apygardos ir Detroito žurnalistų vardu, Mykolui Abariui – Lietuvių Šaulių Sąj. Išeivijoje vardu ir Edvardui Milkui – St. Butkaus Šaulių kuopos vardu. Dėkinga organizacijoms, kurios išreiškė užuojautą atsisveikinimo metu.

Dėkoju karsto nešėjams ir St. Butkaus Šaulių kuopos nariams, kurie pagerbė velionį dalyvaujant laidotuvių apeigose su kuopos vėliava. Ačiū Sauliui Šimoliūnui už pastangas, kad Detroito dienraščiuose buvo atspausintas ilgas nekrologas su velionio nuotrauka.

Ačiū visiems prisijungusiems a.a. Antanui taip pamėgtas gėles, už aukas Tautos Fondui, Lietuvių Fondui, Šaulių Sąjungai, ir už šv. mišių aukas. Ačiū už pareikštas užuojautas žodžiu, laiškais, telegramomis, spaudoje ar radijo laidoje. Padėka Onai Seleniūnei ir Pranciškai Televičiūnei už skanaus maisto paruošimą laidotuvių pietums.

Nuoširdi padėka laidotuvių vedėjai Yolandai Zaprackiūnei už rūpestingą ir nuoširdų patarnavimą.

Visiems nuoširdžiai dėkoju už taip gausų atsilankymą paskutiniame atsisveikinime su velioniu koplyčioje, bažnyčioje ir palydėjusiems mano mielą Antaną į amžino poilsio vietą.

*Giliam liūdesyje prisilėgta
žmona JADVYGA*

Mylimai

RIMUTEI

užbaigus šios žemės kelionę, skausme likusį vyrą ALEKSĄ PETRAUSKĄ ir visus artimuosius užjaučiame kartu liūdėdami.

*Jonas ir Maria Vidūnai
dukros su šeimomis*

A.†A.

Kolegei

SOFIJAI GRAUŽINIENEI

mirus, vyrui, kolegai JUOZUI ir giminėms bei artimiesiems, reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

*Korp! Neo-Lithuania
Čikagos padalinys*